

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre 24 korona.
Égy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre 25 korona.
Égy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-hetesben petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillés.

Égyhétes petit sora 46 fillés.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 152.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, október 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- A hadügyminiszter címe.
- A Boros Béni-téri fotelek sorsa.
- Bankbotrány a Házban.
- Az edelényi hármasszabályosság.
- Uj választások?
- Kiálgép.
- A főherceg szerelme.
- Tarkaságok.

Burg Károly.

Arad, október 25.

Ó szerelem, — megint a te mindent legyűrő, mindennél jobban elmentő hatalmadról ír a toll. Nem a lírának bizonytalan sorsu kötetében, s nem a szívek történeteit ezer új formában ezerszer ismétlő novelláiban. A társadalmi és közéleti jelenségek fölött fejet csóváló vezérek is a szerelemtől kénytelenek elméledni.

Történt ugyanis, hogy egy Habsburg eldobta főhercegi rangját s egyszerű polgárrá lett, — a szerelem miatt. Végig járta ugyanazt az utat, amelyet előtte ketten is megtettek a Habsburgok közül. Orth János és Wölfling Lipót után Burg Károly a harmadik polgár, akit a Habsburg-Lothringen uralkodó ház ad a demokráciának.

Mialatt a társadalom, amely az apró rangok, bárói, grófi címek után való tülekedések mindennapos szemtanuja, megilletődve nézi a nagy

áldozatot, amelyet a legújabb főherceg hoz a szívéért, — mialatt a férfiúi korrektség leveszi kalapját az előtt az energia előtt, amelylyel a hős nyolc évnek akadályain, udvari cselszövésein keresztül küzdötte magát, — ez alatt magának a demokráciának nincs nagy diadala ebben a regényben.

A renunciálók, a főhercegi rangtól megválók esetén végig a szívbéli vonzódás, a szerelem húzódik végig, mint az elhatározás indító oka. Ez is igen szép. De vajon eszébe jut-e valakinek ez a különös gondolat: mért hogy egyébként, más lelki vagy eszmei okok miatt nem történnek ilyen nagy, a rangot megvető elhatározások?

Arra például nem volt eset, hogy valaki azért váljék meg a főhercegi rangtól, hogy a tudomány, vagy a technikának éljen. Az gondolatnak se kísértett, hogy valamelyik főherceg például a politikába szerelmesedjék bele s azért tegye le főhercegi rangját és apanázsát, hogy a nép, vagy az emberiség sorsának javításáért küzdjön. Mindezek, ha látszólag nem is olyan összeférhetetlenek a főhercegi ranggal, mint a polgárcsaládból való házasodás, föltétlenül összeütközésre vinnék a dolgot az udvari szellemmel és fölfogással. S az bizonynyal szintén hős lenne, vagy talán: az lenne az igazi hős, aki a rangot föláldozná annak, hogy például az orvostudo-

mánynak, az igazságszolgáltatásnak új vívmányokat szerezzen, vagy hogy a maga kiváltságának árán a jognélküliek egy részének fölszabadítását tegye lehetővé!

Valószínűleg bizarr gondolat lesz ez, főként, mert nem volt rá példa. Valamennyi főherceg eddig türelmesen odaadta magát a főhercegek egységes pályájának: a katonatiszti karriérnek és nyugodtan, belső lázadás és ellenállás nélkül türtte, amíg azon a táborszernagyi rangot eléri. Csak ott törött meg az ilyen előre megépített sima karriér, ahol a szerelem került elébe gátnak.

Ez pedig, ismerjük be, hovatovább kevésbé imponál a népnek. A maguk szépségének értékével és erejével hivalgó leányoknak bizonyára öröme van abban, hogy a meszaliász-re hivatott, mesebeli királyfiak és princek nem vesztek még ki, s akit nem tudnak magukhoz emelni, ahhoz le is szállanak, — de a fejlődés és főként a demokratikus gondolkodás tekintetében az ilyen regények nem valami különösen jelentősek. Mert a polgárság csak akkor érezhetné magát megtisztelve a főherceg által, amely tagja lesz, ha ezt a főherceg a polgári sor kedvéért tenné; az oly esetekben, amikor ez egy nő kedvéért történik, csak a nőt illeti a diadal és gratuláció, a polgártársakat nem. A társadalmi egyenlőtlenségeket nivelláló iránynak akkor lesz igazi öröme, ha valame-

Ifjuság.

— Részlet a ma bemutatandó szerelmi drámából. —

*

Személyek:

Hoppe plébános. Ötven éves, alacsony, zömök természetű férfi. Kerek, vörös arc, a papi méltóság szelid kifejezésével, melyben nincs semmi kenetesség. Egészséges ember, akinek külsején az egykori erő nyomai a meghiggadt világtapasztalással egyesülnek. A katolikus falusi papok megszokott ruházatát viseli, mely azonban annyira bő és kényelmes, hogy szinte világiasnak mondható. Szakállnyomai sem felelnek meg szigorúan az előírásnak. (Aradon Várnai Jenő játszta.)

Anna, az unokahuga. 18 éves. Barna szemű gyöngén fátolyozott. Hamvas szőke, kissé rendetlen haja, bodor fürtökben hullik a homlokára. Szláv típus, kerek arc, telt idomok, naiv érzékiség, lágy, szinte odaadó nőiség. Viselkedésében is valami lágy hallgatóság nyílközik meg. Szereti az élénk színeket. Nyakáról egy kicsiny, aranyból készült kereszt csügg le. (H. Harmath Józsa.)

Amandus, a mostoha testvére, huszonhét éves, magasra nőtt, de hülyének látszó, gyermekes külsejű. Ugy látszik, mintha valami állatias ösztönökre hajló életet élne. Mozdulatai élénkek, mintha nem tudna mit csinálni a kezével, lábával. Hülye paraszt fickóhoz hasonlít. Fekete szemében az állat alattomosága lappang. Óvakodni kell, nehogy felingerelje. (Győző Alfréd.)

Schigorsky Gergely, káplán. A huszas évek végét járja, de idősebbnek látszik. Középmagasságú, sovány férfi. Az aszkézis időnek előtte barázdákat vont az arcára. Haja és testszíne barna. Simán borotvált ábrázata. Szakálltalan arca szinte kék színbe játszik. Beszéde és testtartása a lengyel papra vall. Szaporán és óvatosan beszél, mint a katolikus papok általában, többnyire az evangéliumi nyelvet használja, a kifejezési módja méltóságos. Minden szenvedélye az egyházban összpontosul. Nem intrikus, hanem fanatikus. (Keszler Ede.)

Hartwig György. Fíatal diák, tizenéves, még meglehetősen éretlennek látszik. Szőke, közép természetű, nyulánk, sokat mozog, ideges hajlamú; arcán már itt-ott szakáll serked. Gyors és szaggatott beszédmódja heves és szenvedélyes jellemre mutat. A modern embernek, a hangulatok rabjának embriója, de egyelőre még be van gubózva. (Beregi Sándor dr.)

Maruska oselédieány. A lengyel falusi lányok típusa, madonna fej, molett alak. (Rozsnyói Ilona.)

A történet nyugati Poroszország egy lengyel vidékén játszik.

Anna. Legjobb szeretőm, ha mindig itt állhatnék és téged nézhetnék.

György (görcsösen megszorítja a leány kezét). És én téged.

Anna. Oh, engem. (Egy pillanatig még ott áll, aztán ki akarja szabadítani kezét.)

György. Oh, maradj, Annuskám.

Anna. Nem, had' menjek, Gyuri, hiszen mindjárt visszajövök. (Kiszabadítja magát és el.)

György (egy pillanatig kábultan utána néz, görcsösen meg-megrándul, föl és alá jár, halkán fel-felisszisszent, néha megáll, végül pedig felnyitja az ablakot s kidugja a fejét, mintha le akarná hűteni.) — (Szünet.)

Anna (néhány borospalaecckal és pohárral visszatér és az üvegeket az asztalra teszi.) Így, most le fogunk szépen ülni és egy pohár bor mellett elmondod Gyuszika, hogy hány szegény lánynak csavartad el már a fejét. Ugy-e igaz? Ugy-e igaz? Ezt el kell szépen mesélned, Gyuszikám. Csak még kimegyek a reggeliért. Képzeld, Maruska már mindent elkészített. Soh'sem volt ily buzdó! Ezt már egészen magadba bolondítottad. Oh, mi szegény lányok! Tehát gyorsan, Ducikám. Hány lányt csókoltál már meg?

György. Egyet sem. Anna. A testvéremmel kívül egyet sem. Te voltál a legelső.

Anna. Oh, Istenkém! Odakünn minden étel elhűl. (Gyorsan el s pár pillanat múlva visszatér a tálakkal és a tányérokkal.) Így és most együnk és igyunk és mulassunk. Ki tudja, meddig tart! Ide ülj, Gyuszika. (A pamlagra mutat.)

György (a pamlaghoz megy.) És te, Anna?

Anna. En melléd ülök. (Mindketten a pamlagra ülnek.)

György. Igaz, ki tudja, hogy meddig tart? Holnapután ilyenkor már megint uton leszek... Utan... A messze világra felé...

lyik főherceg azzal csufolja meg az összes rangokat, hogy a polgári munkára fog vágni, s e miatt oszlatja föl az udvartartását.

A hadügyminiszter címe.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 25.

A Ház mai ülése a végén vált érdekessé, amikor Héderváry Károly gróf miniszterelnök felelt Apponyi Albert grófnak a hadügyminiszter címe dolgában hozzá intézett interpellációjára, Ráth Endre pedig a Magyar Bank ügyében interpellált. Erről lapunk más helyén írunk részletesen.

Kabos Ferenc elnökölt az ülésen. Bemutatta az állandó összeférhetlenségi bizottság jelentését Papp Elek gondnokság alá való helyezés miatt megszünt mandátumáról. A Ház fölhatalmazza az elnököt, hogy az új választás kiírása dolgában intézkedjék.

Két névszerinti szavazás után az interpellációkra tért át a Ház.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök válaszul Apponyi Albert grófnak a hadügyminiszter címe dolgában előterjesztett interpellációjára. Amikor a véderőtörvény tervezetét összeállították, a paritással ellenkező kifejezéseket elismerni akarták. A hadügyminiszter címeben eddig jelentkező diszparitás mindenképpen kellemetlen volt. Ezért abban állapodtak meg az osztrák kormánnyal, hogy a törvényjavaslathoz egybehangzón állapítsák meg a közös hadügyminiszter címet. A hadügyminiszter nem lehet más, mint közös hadügyminiszter, mert oly intézménynek áll az élén, amelyet törvényeink a két állam közös intézményének mondanak. A hadügyminisztérium címe ezután császári és királyi hadügyminisztérium, amely ugyancsak teljesen megfelel a paritásnak. És tehát nagy haladás, mivel a diszparitás eltüntetésével helyes kifejezéshez jutottunk. Kéri válasza tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Apponyi Albert gróf eredménytelennek látja a jóakaratot, melyet a kormány a kérdés rendezésére vitt. A kérdés megoldása ránk nézve sérelmes. Ha a „közös” jelző olyan magától értetődő, mint a miniszterelnök állítja, miért nem vették be a címbe? Nem veszi tudomásul a választ.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök újra hangoztatja, hogy csak az eddigi diszparitást akarták megszüntetni. Egységes címet akartak megállapítani s az új cím semmiképpen nem érinti a hadügyminiszter közös jellegét. A hadügyminisztérium címeben a „császári és királyi” jelzőben az „és” szócska ép anyyi, mint-ha a minisztert közösen mondanák.

Apponyi Albert gróf csak a miniszterelnök magyarázatában látja a hadügyminiszter közös jellegét, de nem az új megnevezésben. Nem veszi tudomásul a választ.

A Ház többsége a választ tudomásul veszi.

A Boros Béni-téri fatelepek sorsa.

(Egy szótöbbséggel megadott engedély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

Harminyolc szóval harminchét ellen meghosszabbította a törvényhatósági bizottság a Boros Béni-téri fatelepek életét. Három esztendőre még a városban türi azokat, mert a többség úgy találta, hogy ez a méltányosság. A határozat előtt rövid vita volt, amelyben Mülek Lajos dr. és Tolnai János dr. a tanács javaslata ellen foglaltak állást és azt vitatták, hogy Cukor László ama kérelme, hogy a telep 1914. év végéig a mai helyén maradjon, teljesítendő. Varjassy Lajos polgármester a tanács javaslatait és ama Boros Béni-téri háztulajdonosok érdekeit vétele, akik viszont a kitelepítést kérték tűzbiztonsági, város fejlődési és egyéb közérdeki szempontokból.

Löcs Rezső gazdasági tanácsnok ismertette Cukor László és társainak s ezzel szemben Schill József és társainak kérvényeit. Cukor tudvalevőleg azt kérte a törvényhatósági bizottságtól, hogy dacára annak az 1891-ben alkotott szabályrendeletnek, mely kimondja, hogy a fatelepek 1911. év végéig a főtúrlól kitelepítesse, engedjék meg neki, hogy fatelepet még 10 évig a város belterületén tarthassa. Ennek ellenében kötelezte magát Cukor, hogy a fatelepet 30 méterrel beljebb vonva, telkének Nádor utcai részén fogja fektetni, míg az így szabaddá vált Boros Béni-téri fronton egy kétemeltes bérházat épít. Cukor később kérvényét úgy módosította, hogy fatelepeinek kihelyezésére nem 10, hanem csak 3 évi időt engedélyezzen a törvényhatósági bizottság. Cu-

kor kérelmével szemben Schill József és társai a város fejlődésének érdekeire és a környék tűzbiztonságára hivatkozva Cukor fatelepeinek kihelyezését kérték. A tanács javaslata, melyet Löcs Rezső ismertetett, Schill József és társainak kérelme mellett döntött s a fatelepek kihelyezését ajánlotta a közgyűlésnek.

Mülek Lajos dr. a tanács javaslataival szemben méltányossági szempontokból Cukor László kérését teljesíthetőnek véli. Hivatkozik a Ländler-féle precedensre s arra, hogy az 1891-ben alkotott szabályrendelet végrehajtásának ma még nincs értelme. Az a szabályrendelet ugyanis a város fejlődésének előmozdítását célozza, de ma még úgy áll a dolog, hogy az építeni szándékozót a Cukor-féle fatelepek egyáltalán nem gátolja, viszont azok, akik nem akarnak építeni, akkor sem fognak palotákat emelni a Boros Béni-téren, ha a fatelepet kihelyezik. A Nádor utca különben is mellékutca s a fatelepek ott nem fog zavarni senkit, ellenben a Boros Béni-tér egy új palotával gyarapodik.

Mülek Lajos szavaira Varjassy Lajos polgármester reflektált, védve a tanács javaslatait. Mülek Lajos abból indul ki, hogy méltányossági szempontot is figyelembe kell venni s nem szabad egy üzletet tönkretenni. A tanács javaslata azonban nem méltánytalan, mert hisz Cukor Lászlónak 10 éven keresztül módjában állott fatelepeinek elhelyezésétől, új telekről gondoskodni. Már 1909-ben kimondta a törvényhatósági bizottság, hogy 1912. január 1-ig az összes fatelepek megváltoztatják a törvényhatósági bizottság, akkor a Ländler cégnek sem kell majd azokat a kötelezettségeket teljesíteni, melyeknek teljesítését annak idején elvállalta. Nevezetesen kimondta annak idején a törvényhatósági bizottság, hogy a Ländler-cég köteles a fatelepek kihelyezése után, 1912. január 1-én gyártelepe előtt levő faüzletével felhagyni s a lóvasutat telepére a Radnai uton keresztül vezetni be. Sokkal fontosabb a város fejlődésének érdeke, mint a magánérdek, mely különben sincs megsértve. A törvényhatósági bizottság előzőleg már két ízben is erre az álláspontra helyezkedett s ezért kéri a tanács javaslatainak elfogadását.

Tolnai János dr. azt fejtegeti, hogy a magánérdeket respektálni kell, ha az a közérdeket nem sérti. Az a szabályrendelet, melyre a tanács hivatkozik, 1891-ben készült, de már akkor látták, hogy keresztülvitele még nem célszerű s ezért hatályát 1901-ig felfüggesztették. 1901-ben még mindig nem tartották célszerűnek a szabályrendelet intézkedéseit végrehajtani s ezért a terminust újabb 10 évvel

Anna. Már holnapután? De hiszen így... Hiszen nem is volt érdemes idejőnnöd...

György. Hja, mit tegyek?... Be kell iratkoznom az egyetemre.

Anna (szomorúan). És én azt hittem, hogy legalább egy hónapig itt maradsz... Hát ezért örült az ember annyira! Egyszer jössz ide annyi sok év után és rögtön itt hagysz megint bennünket. Akkor inkább el se jöttél volna!...

György. Oh Annuska, ne szomorítsd el a szívemet... Ne is gondoljunk erre! Inkább igyunk! Az Isten éltesse! Eljen a jövő! (Isznak.)

Anna. De hát egyél Gyuszikám!... Rakjak valamit a tányérodra?

György. Nem tudok Annácska... igazán nem tudok... Inkább te egyél!

Anna. Nem, én sem tudok... A sok szép étel most érintetlen marad.

György. Ah, hagyjuk azt! Majd együnk azután! De igyunk Annuska! A multra! Gyermekkorunkra! Be jó, hogy elmúlt!

Anna. Mindig gondoltam arra, hogy egyszer eljössz... Hiszen megígérted... Akkor... nálatok... Lichtenauban... De az én Gyuszikám annyi sok éven át csak nem jött el!

György. Hiszen látod, hogy előbb egyetemi polgár akartam lenni. Csak nem jövök ide, mint valami éretlen tascsó!

Anna. És végül azt gondoltam, hogy Gyuszi búska, Gyuszi mit sem akar tudni felőlünk.

György. Mindig ide akartam jönni... mindig... de utóvégre is nem tudtam azt, hogy...

Anna. És látod, azért szerettelek meg a legelső pillanatban, mert láttam, hogy egy csöppet sem vagy büszke...

György. Büszke! De hát miért lennék büszke! Hogyan is mondhatasz ilyet?

Anna. Igen, mert a szüleid oly gazdagok, mi pedig csak szegény rokonok vagyunk... Azaz, hogy a bácsi nem, csak én... És aztán...

György (előrehajol). De Anna, ez nekem egészen mindegy... Ityesmivel nagyon keveset törődöm... Akkor igen rosszul ismerem... Ez mind ostoba előítélet... Egyébként Isten éltesse Annuska! Eljen a szabadság! (Iszik és feláll.) A szabadság! A szabadság! Oh milyen egyszerű lesz! (Megint leül és egészen közel húzódik Annához.)

Anna. És azért nem gondolsz rólam rosszat? György. De Anna! Hát miért gondolnék rosszat?

Anna. Hiszen tudod... anyuska... meg én...

György. Ugyan? Micsoda? Az anyuskád meg te?

Anna. Hogy nincs atyám...

György. Vagy úgy, erről beszélsz?... De hát mit tehetsz erről te, Annuska?

Anna. No, nem igaz? Én is mindig ezt gondolom...

György. Mit tehetsz erről te! Hát akad valaki, aki ezért szemrehányással illet! Hiszen ez...

Anna. Oh, te nem tudod Gyuri... Ezt mindig a fejünkre olvassák... Mennyire örülök, hogy te nem vagy olyan...

György. Hiszen ez tisztára ostobaság! Tisztára ostobaság! És ki veti a szemedre? Csak nem a bácsi? Egyáltalában, ami azt illeti... Mindez oly természetes. Ha tudnád Annuska, mint vágyódom kirepülni ebből a környezetből! A világ mássá lesz, meglátod. Sokkal szabadabb lesz! Nem is tudom hallani az ilyesmit. Mily bornirtak az emberek mindenütt! Eljűnnek, el! Ezért akarok Dél-Németországba menni! Mennyire más vagyok én, mennyire másképp gondolkodom! Oh, mi diákok, mi diákok...

Anna. Mint szeretnék mindig itt ülni, hogy téged néztelek, Gyuszi... amint így beszélés és a szemeid csillognak.

György. Azt mondom neked, Annuskám, hogy a lelkem csupa kedv, csupa hangulatt! Végre szabaddá lettem! Hány hosszú éve vágyódom ezután! Mikor idejöttem...

Anna. Igen és most megint menni akarsz. Most kellene csak igazán itt maradnod...

György. De ha most nem lehet, Annuska...

Anna. Itt kell maradnod... Különben egy csöppet sem szeretlek... De, ugy-e én csak itt ülök és nézlek, mint valami szerelmes liba...

György. Oh Anna!

Anna. A kis Gyuszi erőszakoskodik velem. (Kiszabadulni igyekszik.)

György. A kis Gyuszi? Nos, lássuk hát! Nos menj, ha tudsz. (Atóleli a karját.)

Anna (égs arccal). A kis Gyuszi! (Mindenen szabadulni akar.)

György. Nagyobb vagyok, mint te... Nem

1911-ig voltak ki. A Nádor utcában különben is alig van építkezés s a fatelep ott a fejlődést nem gátolja.

Varjassy Lajos polgármester figyelmezteti Tolnai Lajos dr.-t, hogy a Nádor-utcában nem fog a fatelep máshová, mellékkutcába kerülni, mert a telek ugyanaz s a telep legfeljebb egy pár méterrel beljebb kerül. A Ländler-féle precedensre nem lehet hivatkozni, mert Ländleréknek nem adott a törvényhatósági bizottság semmiféle kedvezményt. Ländlerék telepengedélye nem volt időhöz kötve, s így nekik az építkezéshez joguk volt. A miniszter, az iratok közt még mindig betekintheső leiratában ki-mondotta, hogy Ländleréknek joguk van az építkezéshez, s így a tanács, midőn annak idején a telepengedély megadását hozta javaslatba, egy bizonytalan kimenetelű pert akart elkerülni.

A vita után a javaslat felett felállással szavaztak a városatyák. A tanács javaslata mellett harmincheten, ellene harmincnyolcan szavaztak s így a törvényhatósági bizottság egy többséggel Cukor László kérelmének helyt adott.

Bankbotrány a Házban.

(Interpelláció a Magyar Bank milliós diszkrét kiadásairól.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, október 25.

Egy európai hírű budapesti nagy pénzintézet kellemetlen, diszkrét ügyeit szellőztették ma a képviselőházban interpelláció formájában. A Magyar Bank, amelynek vezérigazgatója Elek Pál, tudvalevőleg szerződéses viszonyban áll az állammal és erre az ürügyre hivatkozva Ráth Endre képviselő ma interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez, megkérdezvén, hogyan lehetséges az, hogy az állammal üzleti összeköttetésben lévő pénzintézet vezérigazgatója mikép biztosíthat magának kétféle millió koronás, diszkrét célokat szolgáló rendelkezési alapot? Az interpelláció szerint különben is sok szabálytalanság történik a Magyar Bank ügykezelése körül s azt hiszi Ráth Endre, hogy ez kihatással van az állammal kötött ügyletekre is.

Hetek óta tárgyalják már pénzügyi körökben a Magyar Bank körül lappangó titkokat. Ezek a diszkrét ügyek úgy pattantak ki, hogy Vajda Imre helyettes vezérigazgató összeve-

szett Szalai Bélával, aki szintén igazgatója a Magyar Banknak. Vajda megvált állásától s majdnem egy millió koronát kapott végkielégítésül. Nem tudni hogyan, de amikor ő kivált a banktól, terjedni kezdtek ezek a kellemetlen hírek, amelyek ma interpelláció formájában is nyilvánosságra kerültek.

A Ház ülésének erről a részéről ezt a tudósítást közöljük:

Senki milliói.

Ráth Endre interpellációjában a Magyar Bankkal foglalkozik. Összinté sajnálkozását fejezi ki a magyar sajtó munkásaival szemben, akiknek nyugdíjintézete elesett tízezer koronától, amely arra az esetre volt följánlva, ha nem tartja meg az interpellációját.

Felkiáltások a jobboldalon: Ki ajánlotta? Batthyány Tivadar gróf: Majd megtudjuk. Bogdán Zeivkó állandóan közbekiált. (Nagy zaj.)

Beck Lajos: Talán érdekelt?

Ráth Endre: Kijelenti, hogy a Magyar Bank dolgával foglalkoznia kell a parlamentnek, mert a bank üzletei és szerződésai révén szoros kötélekben van az állammal. Sőt, amint beszélnek, a tervezet gyufamonopólium ezt az összeköttetést még szilárdabbá fogja tenni. A sójövődék révén, mint üzlettárs szerepel az állam, amely a banknak egyik legnagyobb részvényese. Hibáztatja, hogy a miniszterium magasabb hivatalnokai tagjai a bank igazgatóságának és ezért fizetést huznak, holott például egy államvasuti ellenőrnek tiltva van délutáni mellékfoglalkozást vállalni. Foglalkozik Vajda Imre volt helyettes igazgató vádjával és beszél arról a verzióról, hogy a bizalmas kiadások címén elkönyvelt nagyobb összeg a jó üzletek útján járt a választási kasszájának. A magyar pénzügyi viszonyok elég feszültek, nem kell azokat még jobban feszíteni ok nélküli botrányhajhászattal. Strucpolitika volna a mesterséges homály föntartása, mert ha hibák merültek fel, hadd ismerjük azokat, ha nem, akkor komoly és félreérthetetlen kormánynyilatkozattal kell a közvéleményt megnyugtatni. Kérdi a pénzügyminisztert, hajlandó-e a kormánynak a Magyar Bankkal kötött szerződése aktáit, s fölvilágosítást adni a miniszteriumok által kiküldött igazgatósági tagok ellenőrző szerepe hogyan érvényesült, s tud-e a diszkrét kiadásokról?

Ráth Endre interpellációja szószerint a következő:

1. Hajlandó-e a kormány mindazokat a szerződéseket a Ház asztalára letenni, melyek egyes miniszteriumok, illetőleg a magy. kir.

kincstár és a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság kötöttek egymással?

2. Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur felvilágosítani a Házat abban az irányban, vajon a miniszteriumok ellenőrzési joga a Magyar Bank igazgatóságában tényleg és milyen módon jut érvényre? Vajon a könyveket átvizsgálják-e és vajon hajlandó-e a t. Háznak a Magyar Bankról évről-évre jelentést tenni?

3. Van-e a miniszter urnak tudomása arról, hogy a Magyar Banknál százazrekre rugó diszkrét kiadások fordulóak elő és gondoskodott-e arról a pénzügyminiszter ur, hogy az igazgatóságban helyét foglaló kormányképviselők eme diszkrét kiadások lényegéről és céljáról tudomást szerezzék-e s hajlandó-e erről a Háznak jelentést tenni?

4. Vajon az igazgatóságnak az a határozata, hogy Elek Pál vezérigazgató kezeihez körülbelül két milliós korona kiutalványoztatott az igazgatóságban helyét foglaló kormányképviselők beleegyezésével, vagy ellenzésével jött-e létre, vagy pedig lehetséges, hogy a Magyar Banknál akár csak százezer korona összeg is igazgatói határozat nélkül folyósítottatik?

5. Vajon a kormány által az igazgatóságba és a felügyelő bizottságba kiküldött három-három tag megszavazta, vagy ellenezte-e az igazgatóságnak azt a határozatát, mely szerint Vajda Imre vezérigazgató-helyettesnek 850,000 korona végkielégítést adtak.

6. Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur világosan és minden laikus által teljesen érthető módon közölni, hogy milyen külön szerinti és milyen összeg után kap az állammal szerződéses viszonyban lévő Magyar Bank vezérigazgatója, vezérigazgató helyettese és egy harmadik igazgatója igazgatósági tantumot?

7. Vajon meggyőződött-e a pénzügyminiszter ur arról, hogy a Magyar Bank legutóbbi tőkefelemelésénél husz millió korona részvénytőke és tizenötmillió korona felpénz, mint a kibocsátásból származott haszon, tényleg befizetettek-e a tartalékalapba?

Nem avatkozom bele!

Lukács László pénzügyminiszter: Se a lehetőségét, se a jogosságát nem látja annak, hogy egy magánrészvénytársaság dolgaiba beleavatkozzon. Joga és kötelessége volna beleavatkozni, ha oly jelenségek lennének, amelyek közhiteli szempontokból veszélyeket rejtenének magukban, vagy ha a bank szerződés kötelezettségeinek nem felelne meg. Hogy két-három igazgató összevész, ez lehet rájuk kellemetlen, de azért se joga, se oka, se törvényes bázisa

...fog... (A leány kinyújtott karjait szorosan átfogja. Egy pillanatig oly közel állanak egymáshoz, hogy az ajkuk majdnem összeér. György egy hirtelen mozdulattal behajlítja a leány karját, mire az erőltlenül a pamlag a esik.)

Anna. Ah... Gyuszi...

György (reábjajol.) Legyőztelek!

Anna. Oly erős vagy, Gyuszi... oly erős... nem is gondoltam...

György (egy pillanatig rája mered. Hirtelen ráveti magát és örülként össze-vissza csókolja.)

Anna (átöleli és viszonzza csókjait. Rövid szünet.)

György (megint fölkel, Anna is. Egymásra néznek, szótalan boldogsággal.)

György. Igazán jó szíved vagy hozzám Annuska?

Anna. Nagyon jó szíved... nagyon jóval... (Átölelik egymást és szorosan egymáshoz simulnak. Az ajtó hirtelen fölnyílik.)

Amandus (bedugja fejét az ajtónyíláson.)

Anna (szeliden kibontakozik a György karjaiból, fölkel s Amandushoz közeledik. Mit akarsz, Amandus?)

Amandus (megfelelő grimace-okkal.) Én éhes... én enni...

Anna. Szólj Maruskának, Amandus. Tőle majd kapsz valamit... Igen?

Amandus (egy pillanatig habozik, aztán el.)

György (szintén fölkel.) Amandus talán látott valamit?

Anna. Oh, Gyuszi, mit tud ehhez Amandus? (Gyöngéd pillantást vetett Györgyre.) Mily csinos vagy!

György. És mily boldog vagyok Annuskám, mily boldog! Szinte előre tudtam! Hiszen alig vártam, hogy ideérjek! Ezért gyalogoltam az egész éjszakán át. Annyira vágyódtam ide! Te nem is tudod... (Megint átöleli.)

Anna (hirtelen a félig nyitott ablakra tekint. Elborzadva.) Oh, édes Istenem! A káplán ur! Ha meglátta volna! Épen idenézett! És a hajam micsoda állapotban van! (Kiszakítja magát a György karjaiból és gyorsan rendbehozza a haját.)

György. Mindegy, akárki is látta! Majd megmutatom!

Anna (a tükör előtt.) Épen a káplán ur! Csak ne vett volna észre semmit! Milyen rendetlen vagyok!

Káplán (jobbról lassan belép, kutatva körülnéz a szobában, s egy pillantást vet a fiatalokra, s a rendetlenül álló butorokra.) Boosánat, hogy zavarom Önöket...

Anna (elébe megy és izgatottságát palástolni igyekszik). Oh, a káplán ur, a káplánka... Hát az iskolának már vége? Igazán szép, hogy ma korábban...

Káplán (az íróasztalon keres valamit). Az előadás még folyik panna Annuska. Csupán egy könyvért jöttem. Ugy látszik, itt feledtem...

Anna. De csak eszik valamit, káplán ur?

Mi már... (Megakad, amint az érintetlen ételre néz.)

György (jóvá akarja tenni az Anna hibáját). No, nem igen erőlködtünk...

Káplán. A gyermekek várnak rám, Pannie... Sietni fogok... A plébános ur elment Pannie?... Láttam...

György. A bácsi egy beteghez kocszított.

Káplán (az ételre néz). A fiatal uraságok sem nagyon ártottak a reggelinek...

György (szemtelenül.) Édes Istenem, amikor az ember az ilyen csinos és kedves leánnyal beszélget... amikor éveken át nem látta a kis hugát... gondol is akkor az ételre meg a reggelire!... én is így fog járni, káplán ur!

Káplán (az ujjával komolyan megfenyegeti Annát). Pannie!... Pannie!...

Anna (szégyenkezve ott áll.)

György (mellette áll). Annuskám!

Anna (hallgat.)

György (gyöngéden). Hát nem vagy már hozzám jó szíved, Annuska?

Anna (hirtelen). Oh, hadd tudja meg mindenki! (Átöleli Györgyöt és szenvedélyesen magához szorítja.) Még igazán nem csókolált meg egy leányt sem?

György (kitör.) Soha... soha...

Anna (megcsókolja). Édes... édes Gyuszi!... (Függöny. Vége az első felvonásnak.)

nincs a beavatkozásra. Az ügy rendes utra, a bíróság elé tereltetett és nem engedhető meg, hogy kontrakarirozzák. (Nagy zaj, helyeslés a jobboldalon.) Igaz, hogy a bank szerződéses viszonyban van az állammal, de nem habozik kijelenteni: nem tartja szerencsés dolognak, hogy magánbankok igazgatóságaiban állami tisztviselők üljenek, (Taps a baloldalon.) olyan intézeteknél, amelyek ellenőrzésével vannak megbízva. Így van ez harminc éve. Káros és veszedelmes volna ezt most megváltoztatni, mert tápot adnának az alaptalan híreszteléseknek, amelylyel hitelfünköt és reputációnkat megromthatnák.

— Nem igaz, hogy az állam üzlettársa a banknak. Ráth Endre külföldi lapokra hivatkozott. Neki is beküldtek a szomszédban megjelent lapokat, de hamis és alaptalan közlésekkel szemben, amelyek az állam hitelét akarják aláásni, kétszeres kötelességünk, hogy ne adjunk az ellenfél kezébe fegyvereket, mert az ilyen lövegek rendszeresen visszafelé sülnék el és kárt okoznak. Mende-mondákkal nem foglalkozik és ép ezért az említett diszkrét kiadásokra sem adhat felvilágosítást, mert erről nincs is tudomása. A kérdéses szerződés szövegét szívesen megmutatja Ráth Endrének. Arra a kérdésre, hogy az állam a bank legutóbbi emissziójában miképen vett részt, szintén nem nyilatkozhatik. A bank belső státusa teljesen egészséges. Gyanura ok nincsen, mert a bank szerződéses kötelezettségeinek a legpontosabban megfelel. Nem avatkozhatik tehát bele a dologba, amely csak a bíróság és a bank közgyűlés elé tartozik. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ráth Endre: Nem veszi tudomásul a miniszter válaszát.

A Ház többsége tudomásul vette a választ. A többi interpelláció szombatra maradt és így az ülést az elnök délután negyed háromkor barekesztette.

VÁROS ÉS MEGYE.

A cseléd-ügy rendezése. A törvényhatósági bizottság ma tartott ülésében elfogadta a cseléd kérdést rendező szabályrendeletet. Parecz Béla dr. több kifogást emelt ellene, többek között azért kérte a javaslat visszaadását, mert a hatósági cselédotthonban való kényszerű tartózkodást parancsolja a cselédnek. Mülek Lajos dr. a szabályzatot elfogadta, habár nem tartja tökéletesnek, mert egy olyan szociális kérdés, mint a cselédügy, szabályrendeletben nem oldható meg minden vonatkozásban. A közgyűlés is erre az álláspontra helyezkedett és a szabályzatot jóváhagyás céljából felterjeszti a belügyminiszternek.

A gáji utcák rendezése. A közgyűlés a gájiak kérelmére elhatározta, hogy a legsürgősebb utcarendezések költségeinek fedezésére 3000 koronát szavaz meg és utasítja a mérnöki hivatalt rendszeres szabályozási terv kidolgozására.

Uj utca név. Soltz Gyula és társai azt kérték a törvényhatóságtól, hogy a Zsidótemető-utca nevét változtassa meg. A tanács javaslatában ragaszkodott a régi névhez. Nagy Sándor a kérelem teljesítése mellett korteskedett.

— Mielőtt felszóltam, — mondotta Nagy Sándor — beszéltem az aradi zsidók papjával, Nemes Zsigával és ő sem ellenzi a névváltoztatást mert a zsidók sok minden intézményhez ragaszkodnak, de a temetőhöz nem.

Ez az érv hatott és a közgyűlés kimondotta, hogy a Zsidótemető utca jövőre *Báthory István utcának* nevezendő.

Az edelényi hármás rablógyilkosság.

(Izgalmas tárgyalás. — Vallanak a tanuk. — Második nap.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Miskolc, október 25.

Regula Ede gyilkossági ügyének mai folytatódó tárgyalása iránt még a tegnapiánál is nagyobb érdeklődés mutatkozott. A városban ugyanis elterjedt a híre annak, hogy Kőszegi Ármánd dr. miskolci ügyvéd, a sértett fél jogi képviselője, erős támadást készül intézni a mai tárgyalás folyamán Lengyel Zoltán dr. védő ellen, aki a tett elkövetése helyén ügyvéd-bojtárjával, dr. Makaival bűnjelék után kutatott és azoknak e munkájában egy fővárosi újságíró is segédkezett. Már jóval kilenc óra előtt zsufolásig megtöltötte a tárgyalási terem karzatát a közönség és a törvényszék épületének folyosóin is százával szorongtak a kíváncsiak, akik a terembe nem juthattak be.

A véres ruha.

Az említett incidensre, még mielőtt a törvényszék a tanukihallgatásokra áttérhetett volna, rá is került a sor. Lengyel Zoltán ugyanis a tárgyalás megnyitása után, közvetlenül azután, hogy a sértett fél képviselője három új tanu beidézését kérte, szólásra emelkedett és a következőket fejtette ki:

— A büntetőperrendtartás 169. § a elrendeli, hogy a bűnjelék elkobzandók és lefoglalandók. Ezzel szemben konstatálni kívánom, hogy a vád álláspontja szerint Regula egymagában követte el a rablógyilkosságot. Az itt kihallgatott törvényszéki szakértő még a gyilkosság elkövetésének a stílusa alapján is azt mondja, hogy egy ember cselekménye lehet az egész dolog. Én a magam részéről azt a kérdést intéztem hozzá, hogy ha három ember a balta fokával egy embert megöl, lehetséges-e az, hogy abból a nagy vértömegből, amely a tett elkövetése alkalmával szétfröccsent, a tettesnek ruháján nem mutathatók ki a vérfoltok. Az orvos ur kijelentette, hogy ez majdnem kizárt dolog. Én, tekintetes esküdtbíró, most furosa helyzetben vagyok. Tegnapig érintkezhettem az Önök előtt álló szerencsétlen vádlottal, mint más embertársammal, a borzalom minden érzete nélkül. Tegnap reggel óta nem vagyok ebben a helyzetben. Kérem a tekintetes törvényszéket, méltóztassék engem ettől a kényszerhelyzetből megszabadítani. A törvényszék és az orvos urak ugyanis azt mondják, hogy Regula Ede ebben a ruhában ölte meg a három embert, amelyben itt áll a törvényszék színe előtt... A nyomozás folyamán lefoglaltak különböző ruhákat, amelyek bűnjelökként szerepelnek és íme a ruha, amelyben a vád szerint elkövették a gyilkosságot, nem foglaltatott le, hanem a vádlott abban jelenik meg a tárgyalási teremben. Tegnap nem állottam elő ezzel, mert meg akartam kérdezni védencemet. Regula Ede azonban utasítást adott arra nézve, hogy ő az egész közvélemény színe előtt nem akar parádézni abban a ruhában, amelyről a vád azt mondja, hogy ő abban gyilkolt és ha nem kaphat más ruhát, úgy inkább rabruhát adjanak rája. Ennélfogva és miután a büntetőtörvénykönyv feltétlenül intézkedik a bűnjelék elkobzására vonatkozólag, kérem, hogy a vádlottnak rabruhát adjanak.

Elnök kijelenti, hogy a bíróság ebben a kérdésben határozathozatalra vonul vissza.

Mielőtt ez megtörténhetett volna az ügyész beszélt. Az ügyész szerint ez a ruha, amely most Regulán van, nem tekinthető bűnjelnek, mert

egyrészt nincs bebizonyítva, hogy abban követte el a gyilkosságot, másrészt pedig a tett elkövetése után minden áruló nyomot eltakarított és kitisztíthatott a ruhából. A ruhát csak akkor lehetett volna lefoglalni, ha vérvonumokat lehetett volna rajta fölfedezni. Indítványozza, hogy a vádlott továbbra is maradjon ebben a ruhájában.

Lengyel Zoltán dr. védő: A csendőrség és az összes tanuk azt állítják, hogy ebben a ruhában követte el a tettet. Ezt bizonyítja a borbélysegéd és miután abban a ruhában érkezett Miskolcra, abban kellett lennie Edelenyben is. A csendőrök ebben a ruhában vallatták és Gyagyátorban ebben fogták el. Ezen a ruhán kívül egyéb ruhája nem is volt. De kijelentem, hogy akárhogyan tisztogatták is ezt a ruhát, akármennyi preparáláson vitték keresztül, ha a vízbedobott balta fokon meg tudják találni a véresejteket, úgy meg fogják találni ezen a ruhán is és ha nem találnak rajta véresejtet, ezt méltóztassanak a vádlottnak védelmére írni.

Ezután Kőszegi Ármánd dr. a sértett fél képviselője emelkedett szólásra és kijelentette, hogy abban a helyzetben van, hogy erre a kérdésre vonatkozólag szintén nyilatkozhatik.

— Ma — mondotta — jelentkezett nálam egy tanu, aki kijelentette, hogy egy uriember, akinek személye nem ismeretlen a védelem előtt, elment Edelenybe Kestenbaum Gyulához, aki jelenleg a Czeizlerék korcsmájában lakik és azt mondotta neki, hogy a cukorgyár melletti csatornában egy véres ing és 280 forint van. Menjen el érte és adja azt elő a csendőrségnek, mintha ő maga találta volna meg és ezért majd kap pár száz koronát. Kestenbaum erre nem felelt semmit, de az az uriember újra eljött később és azt kérdezte tőle, vajjon megtalálta e már a nevezett bűnjeléket. Kestenbaum azonban nem állt többé szóba vele. Indítványozza, hogy miután nagyon is valószínű, hogy Regula a gyilkosságot egy másik ruhában követte el, amelyet azután elrejtetett, hogy ezt a ruhát továbbra is hagyják rajta. Kéri egyszersmind az előbb vázolt esemény megtörténének igazolása végett Kestenbaum beidézését tanunak.

Titokzatos bűnjelék.

Elnök kérdi a sértett fél képviselőjétől, hogy micsoda összefüggésben áll Regula ruhájának a kérdése a Kestenbaum-féle esettel?

Erre Lengyel Zoltán dr. a védő emelkedik szólásra és a következőket fejt ki:

— Mióta az ügy felmerült az én működésem mindig odairányult, hogy megállapíttassék, mi történt igazában. Én nem mondom, hogy Regula kevésbé bűnös, és nem mondom, hogy mindenki más ártatlan és a mikor a védő a három emberéletért teljes és tökéletes elégtételt követel, a magánfél képviselője és a vád helyezkedik arra az álláspontra, hogy csak egy ember ölte meg azt a három embert. Amikor én a magam nehéz helyzetében keresem a bűnjeléket és megtalálom a másik baltát, amikor a Boldvában találok egy 36-os számú „Róbert” felirású gallért és nekem kell a párját saját pénzemen megvenni, amikor a vádhatóság nem gondol arra, hogy kinyomozza, honnan vásárolták azt a véres gallért, és amikor én ebben az ügyben pusztán a közérdek képviselőjeként nyomonkérlek és pótolni akarom azokat a mulasztásokat, amelyek a csendőrség és a nyomozó hatóság részéről elkövették, akkor itt a sértett fél képviselője előáll Kestenbaum Gyulával, aki négy hónapot ült itt kerítés miatt, akinek az ügye még folyamatban van és aki most szíve-

sen tesz szolgálatot a vádnak a maga ügye érdekében és meggyanúsítja azt a védelmet, amely tisztességes munkát akart végezni és ki akarta deríteni a tiszta igazságot, tanúnak hívja a védelem ellen azt a Kestenbaum Gyulát, akinek pedig a védelem mellett kellene szerepelni. A védelem állását én csak úgy tudom képviselni, ha a közszabadság minden eszközét igénybe tudom venni céljaimra. A vádhatóság ebben a munkámban utamba áll és vért akar kenni a védelem kezére. Tulteszünk még Ázsián is akkor, amikor ilyen esetek nálunk előfordulhatnak. Meg kell állapítani, hogy ki hibáztatható ebben az esetben, vajon hibáztatható-e az az újságíró, aki keresi a nyomokat a tett színhelyén és akiről nem lehet feltételezni, hogy bünel-előcsempészése végett pár száz koronát ígér. Az az ember érdeklődik és igaz jeleket akar keresni. Én vállalom az igazság kiderítésének minden munkáját, mindenkivel szemben, még akkor is, ha ez nem tetszik a vádnak. Méltóztassék ebből a bűnpörből minden felesleges momentumot kikapcsolni. Éamindent igazolni fogok, ami a vád tehetetlenségére és mulasztásaira vonatkozik.

Ügyész erélyesen tiltakozik a vád ellen intézett támadások ellen is tiltakozik az ellen, hogy itt előre hangulatot csináljanak.

Elnök: Itt egy nem közönséges ügy tárgyalásáról van szó, melyben mindnyájunknak az igazság kiderítése a célja. Ilyen személyes élű kontroverziák vagy a védelemnek, vagy a vádnak fognak javára válni, de az igazságot feltétlenül elhomályosítják. Kérdi a sértett fél képviselőjétől, hogy miért tette meg most ezen kijelentéseit, amikor egészen más dologról, Regula ruhájának kérdéséről volt szó. Nem tartom megengedhetőnek, folytatja az elnök, hogy ilyen kérdéseknek a felszínrevetésével és fejtegetésével a tárgyalás nyugodt menete és az igazság kutatásának munkája megzavartassék.

Köszegi ügyvéd közbeszól.

Az elnök: Kérem, csak röviden tessék beszélni!

Köszegi (Lengyel Zoltán felé): Az igazságot nem lehet megobstruálni.

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom az ügyvéd urat és megvonom a szót.

A bíróság döntése.

A bíróság ezután visszavonult tanácskozássra a fölötte, hogy vajjon levegyék-e Reguláról a fekete ruhát és Lengyel kívánsága szerint fegyverruhába öltöztessék. Ez alatt felfüggesztették a tárgyalást.

Szünet után visszatért a bíróság és az elnök közölte, hogy a bíróság a ruhaváltást nem tartja szükségesnek, az ellenben kíváncsós, hogy a tanúk rendes ruhájában lássák Regulát, ne pedig a szokatlan rabruhában.

Ezután a vizsgálatot teljesítő csendőrök kihallgatására került a sor.

A gyilkos ellentétes vallomásai.

Az első tanu Daróczy Endre járási csendőrmester volt, aki a már elfogott Regulával az első jegyzőkönyvet felvette. Az őrmester így mondotta el Regula vallomásának történetét:

— Este tíz óra tájban izent Regula, hogy ő követte el a gyilkosságot és hogy két darab ötvenkoronást meg egy százkoronást Gagybátorban egy boritékban elásott. Kocsin vittük Gagybátorba, a mondott helyen megtaláltuk a pénst. Dél felé jöttünk vissza. Délután három órakor Regula a községi író és a a törvénybíró jelenlétében megtette formális vallomását, melyben részletesen elmondotta a gyilkosságot. A pince falán lyukat vágott, azon bemászott, a pincében egymásra állította a hordókat, így

mászott fel a lakásba. Az első szobában találta Czeizlert. Mikor meglátta, hogy a korcsmáros mozog, a baltával fejbevégtá. Azt mondotta az első vallomásnál, hogy mindig odaütött, ahol valami feketét látott. M kor Czeizlerrel végzett, bement a másik szobába, ahol a két nő összebujva sikoltzott. Őket is agyonverte. Megjegyezte ennél a vallomásnál, hogy olyan svungban volt, hogy akár husz zsidót is leütött volna.

Elnök: Mit szól, Regula, ehhez a vallomáshoz?

Regula: Az őrmester sok valótlanságot mond.

Szembesítették az őrmestert a vádlottal, aki azt állította, hogy vallomását csak azért tette, mert a csendőrök éheztek, szomjaztatták és harminchat órán keresztül állatták, vagyis nem engedték leülni.

Daróczy őrmester tagadja, hogy kinozta volna Regulát és hangsúlyozza, hogy mindig különös gondot fordított arra, hogy egy-két községi esküdt jelen legyen a vallomásoknál. Elmondott részleteket Regula multjából, amely lopásokkal, verekedésekkel gazdag.

Lengyel Zoltán több kérdést intézett az őrmesterhez, hogy kivegye belőle a jegyzőkönyvfelvétel részleteit. Többek közt megkérdezte, hogy az ellentétes vallomásokról szóló jegyzőkönyvek miért nem kerültek be a vizsgálóbíróhoz.

Daróczy: Nem tartoztak a dologra, a vádlott visszavonta őket.

Lengyel Zoltán: Őn mindig azt veszi bele a jegyzőkönyvbe, ami önnek tetszik?

Daróczy: Ha mindent belevettem volna, egész kis könyv lett volna.

A védő kérdéseire ezután Kovács Antal büntársi mivoltáról ad felvilágosításokat az őrmester.

Védő: Igaz-e, hogy a vádlottat pofonították?

Tanu: A gyilkosságot nem szoktuk pofonnal nyomozni. Ha kacsalopásról van szó, ott van értelme a pofozásnak. Mert ha pofonítják a kacsatolvajt a kacsza kiröpül kabátjából. (Derűlttség.)

Elnök kérdésére a tanu kijelenti, hogy teljességgel lehetetlen, hogy a nyomozás alatt valaki a csendőrök figyelmének kijátszásával bejuthatott volna a vádlotthoz, hogy ott megfenyegeesse.

Védő kérdésére a tanu kijelenti, hogy Kovács, akit Regula a gyilkosság elkövetésével vádol, azon az éjszakán, amikor a gyilkosság történt, nem távozott hazulról.

Védő még több kérdést intéz a tanuhoz, mire az elnök figyelmezteti a tanut, hogy ezekre a kérdésekre nem köteles válaszolni.

Köszegi Armand dr., a magánvád képviselője kérdéseket akar intézni a tanuhoz, Lengyel Zoltán védő ez ellen azonban tiltakozik a perrendtartás értelmében, mert, mint mondja, kétfelé nem tud védekezni.

Elnök tíz perc szünetet ad. A szünet után kijelenti, hogy Köszegi nem intézhet kérdéseket a tanuhoz, mire ez semmisségi panaszt jelent be.

A vakmerő vádlott.

Daróczy megesketése után Fazekas János csendőrmestert hallgatták ki, aki először vallotta Regulát. Fazekas elmondja, hogy Regula az első vallomás alkalmával azt mondotta neki, hogy Miskolcon elhatározta, hogy meggyilkolja Czeizlert. A gyilkosság elkövetését úgy mondta el, hogy mikor belopózott a lakásba, az első szobában látta Czeizlert az ágyban, baltával több ütést mért a fejére és a másik szobába ment, ahol olyan sötét volt, hogy tisztán nem láthatott. Mindössze két fe-

kete pontot látott az egyik ágyban (ez volt Czeizlerné és Czeizler Gizella), odament az ágyhoz és baltájával teljes erejéből lesújtott a két nő fejére. Elmondta ezután még azt is, hogy Regula önként, minden kényszerítés nélkül jelentkezett vallomástételre.

Elnök: Hát Regula, mit szól maga ehhez?

Regula: Nagyságos elnök ur, az őrmester ur ebben a dologban hazudik.

Elnök (szigoruan): Nem fogom tűrni, hogy itt a tárgyaló teremben bárkivel is gorbáskodjék. Ezért a viselkedéséért meg fogom büntetni.

Lengyel Zoltán védő kérdésére azután a tanu még elmondja, hogy a Boldva folyóban talált, fejsze fokán két hajszálat talált, amelyet átadott a vizsgálóbíróknak.

A miskolci tanúk.

A csendőrök kihallgatása után Gold Sándor miskolci borbélymester vallomástételére került a sor. Gold előadta, hogy a kérdéses vasárnap reggel 8 órakor Regula betért üzletébe. Ép ott volt Balogh edelényi szabómester, ki Regulát meglátva megkérdezte tőle:

— Hallotta mi történt Edelényben?

Regula erre azt válaszolta:

— Nem hallottam semmit!

Balogh elmondotta a történeteket, mire Regula sajnálkozva mondotta:

— Borzasztó, alig huszonnégy órája, hogy náluk voltam!

Gold ezután elmondta, hogy le akarta tisztogatni Regula ruháját, amely poros és sáros volt, de Regula azt mondotta, hogy ezt ő maga is elvégzi és egy mellékhelyiségben fél óra hosszat tisztálkodott. A borotválkozásért 1 koronát fizetett, a segédnek 40 fillért, a tanonénak pedig 1 koronát adott borralalónak.

Elnök: Előfordul, hogy ilyen nagy botrályt adnak önnél?

Gold: Soha.

Regula (közbeszól): Azért adtam annyit, mert nem volt aprópénzem.

Gold segédje ugyanugy vallott, mint gazdája.

A következő tanu Grün, Oszkár 13 éves borbélytanonc Gold üzletében. Elmondta, hogy Regula cipőjén kis folt volt, amelyet Regula körmeivel lekapart, a kaparás helyét pedig kenőccsel bedörzsölte. Amikor a nyakkendő felkötötte Regula, a nyakán is látott foltot, de azt nem tudja, hogy vérfolt volt-e.

— Valótlán teljesen, amit a tanu állít — kiáltotta Regula — mert ha a nyakamon folt lett volna, akkor a gallérom is véres lett volna.

Lengyel Zoltán dr. (a tanuhoz): Hát ti a vendég nyakán hagyjátok a piszkot? (Nagy derűlttség.)

Regula menyasszonya és szülei.

Zsóka Lajos gagybátori cipész, a vádlott menyasszonyának apja azt vallotta, hogy Regula tőle butorkészítésre 100, utóbb még 145 koronát kért kölcsön és ennek megfizetését épen a gyilkosság utáni napra ígérte. Regula azt állította, hogy a miskolci takarékbán ezer forintja van. — Elmondja továbbá, hogy amikor Daróczy csendőrmester egy alkalommal az ő jelenlétében vallotta Regulát, a vádlottat karjánál két csendőr erősen rángatta, egyik pofon is ütötte.

Zsóka Lajosné lényegtelen vallomása után Turai Andrást, Edelény községi bíráját hallgatták ki. Tanúnak Regula négyeszmközt önként bevallotta a gyilkosságot.

— Ez nem igaz — mondta makacsul Regula.

Tanu elmondotta még, hogy nincs tudomása arról, bántották-e a csendőrök Regulát vagy sem.

Zsóka Teréznek, a gyilkos fiu menyasszonyának kihallgatása következett most. Amikor az alacsony leány a terembe lépett, nagy mozgás keletkezett. A leány rá se nézett a gyilkosra, aki előbb mereven bámult a tanura, majd zsebkendőjével eltakarta az arcát és sirt.

Elnök: Ha nem akar, nem muszáj vallania. A törvény magát nem kötelezi a vallomástételre.

— De én vallani akarok. Elmondom azt, amit tudok.

— Igaz-e, hogy Regula azt mondta, hogy pénze van a takarékbán?

— Igen. Sokszor hangoztatta, hogy a miskolci bankban van vagy ezer pengője.

— A maga jelenlétében kihallgatták-e a csendőrök a gyilkost?

— Igen.

— És ütötték-e?

— Elöttem nem ütöttek.

Az elnök a tárgyalást holnapra halasztotta.

Uj választások?

— A politikai hírei. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, október 25.

Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke, megkérte ma Kossuth Ferencet, hogy tájékoztatná őt annak az egyezkedésnek eredményéről, melyet az ellenzéki pártok a békefeltételek dolgában egymással folytatnak. Kossuth Ferenc erre hosszabb tanácskozást tartott Justh Gyulával, majd Batthyány Tivadar gróffal és Holló Lajossal s ezután informálta az elnököt a béketárgyalás állapotáról.

Forma szerint a hét végén, szombaton jár le az a határidő, a meddig az ellenzéki pártoknak pontozatok alakjában össze kell foglalniok kívánságaikat a katonai kérdés és a választói reform dolgában. A kormány magatartása aztán attól függ, elfogadhatóknak találja-e s ha igen, mennyiben, ezeket a kívánságokat. Mi úgy tudjuk, hogy Kossuthéknak és Justhéknak sikerült végre valamelyes közös kibontakozási alapon megegyezniök, amelyhez azonban Andrássy Gyula gróf s állítólag a néppárt sem járult hozzá.

Feltűnést keltett ma a folyosón, hogy Tisza István gróf az egyik jegyzői irodába vonult félre Kelemen Samuval s vele hosszabb ideig értekezett. Kelemennek egy külön kibontakozási terve van s Tisza ez iránt érdeklődött.

Hogy a béke létrejön-e, annak erősen ellene szól az a körülmény, hogy ma már szélteben azt találgatták a folyosón, vajjon mire határozza magát a kormány a békeakció meg-hiusulása esetére. Erősebb rendszabályokhoz nyul-e az obstrukció megzabolázására, vagy új választások útján vágja ketté az összegubancolódott csomót?

Közös miniszteri tanácskozás.

Bécsből jelentik: Szombaton Aehrenthal közös hadügyminiszter elnöklése alatt közös miniszteri értekezlet lesz, melyen a magyar kormányt Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, Lukács pénzügyminiszter és Beöthy kereskedelmi miniszter fogják képviselni.

Minisztertanács.

Ma minisztertanács volt, melyen először jelent meg Beöthy László kereskedelmi miniszter. A minisztertanácsban folyó ügyeket tárgyaltak.

Királyi kézirat a horvát bánhoz.

A hivatalos lap holnapi száma a következő legfelsőbb kéziratot hozza:

Kedves báró Tomasich! Magyar miniszterelnököm útján előterjesztett lemondását báni állásáról el nem fogadván bizalommal nézek további működése elé. Bécs, 1911. október 25. Ferenc József s. k., Khuen-Héderváry gróf s. k.

Népgyűlés helyett memorandum.

Az aradi „Tribuna“ hosszasan foglalkozik a román népgyűlések ügyével. Kifejti, hogy husznál több népgyűlést tartottak, amelyeken számos be-

széd hangzott el, de csak beszéltek és más nem történt semmi. A hivatalos Magyarország tudomost sem vett ezekről a népgyűlésekről. Ezért az ajánlja, hogy a román nemzetiségű párt memorandumot készítsen, amelyben álláspontjukat a politikai kérdésekben szabják meg. A memorandumot írja alá minden román ember és így terjesszék a kormány elé, amely egy ilyen tömegdemonstráció elől semmiesetre sem zárkozhatik el.

A horvát hazaárulók.

Ma jutott nyilvánosságra a horvát országgyűlés koalíciójának felirata, mely találon mutatja be ennek a társaságnak magyarellenes és triasztikus politikáját. Aki-nek még kétsége lehetett az iránt, hogy Héderváry gróf miniszterelnök helyesen cselekszik, amikor ezen koalíció üzelmeivel szemben a horvát bán pozícióját erkölcsileg minél hatásosabban erősíti, azt meg fogja győzni a miniszterelnök politikájának helyességéről e feliratnak magyargyűlölettől izzó tónusa és szeparatistikus, Szent István koronája országainak egysége ellen irányuló célzata.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: Ifjúság, szimfonia. (Bemutató előadás. A. bérlet.)

Péntek: Ifjúság, szimfonia. (B. bérlet.)

Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

Ifjúság.

(A csütörtöki bemutató előadás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

Tizenöt éve már, hogy Halbe Miksa megírta az Ifjúságot. Az elmúlt évek alatt a dráma értékben nagyra növekedett. A szerző szerelmi drámának nevezi az Ifjúságot, amelynek cselekménye egy fiatal leány mélységes szerelmi drámáját tárja elénk. A dráma nyugati Poroszország egyik falujában játszódik le. Elszigetelten a külvilágtól, csendes egyhangúságban éli le napjait Hoppe plébános. Valamikor vidám életet élt, de a osalódott szerelem érlelte meg benne az elhatározást, hogy pappá legyen. Vele Anna unokahuga és Amandus, a leány mostohatestvére lakik. A leány büszkesége a főpapnak, míg a fiu csak szánalmat ébreszt benne, mert Amandus elméje fogyatékos.

Az egyhangúságot Hartwig György érkezése váltja fel, aki csak most éráttségizett és telve büszkeséggel, és hittel tekint a jövőbe. Megismerkedik Annával és már az első pillanatokban érzi, hogy szereti. Anna szintén ösztönszerűleg vonzódik Györgyhez és alig beszélnek néhány szót, mindkettő érzi, hogy lelkeik egyesültek. Anna szerelem gyermeke és bár ismeri anyja végzetét, a szenvedély mégis György karjaiba vezet. A leány elbukik, azonban Amandus meglesi a leányt, amikor szerelmeséhez éjjel felszökik. A leány nagy büne kiderül és György fel akarja áldozni nagy eszméit, hogy bűnét jóvátegye. Hoppe azonban elküldi Györgyöt, hogy végezze az élet iskoláját és akkor tegye jóvá véikét. Ép bucsuzik a leány szerelmesétől, mikor Amandus boszúból fegyvert fog Györgyre. Anna védelmezni akarja Györgyöt, azonban a golyó az ő szívébe hatol és megöli.

Ez dióhéjban a cselekménye ennek a drámának, amelyet nagy előkészülettel mutat be a színház.

* Dráma ciklus az aradi színházban. Néhány hete irtunk arról, hogy Szendrei Mihály dráma ciklust fog rendezni. Az előadássorozat november 2-án veszi kezdetét Csiky Gergely három darabjával. Az előadások előtt Janovics Jenő dr. a kolozsvári színház igazgatója szabad-előadást tart a színpadról. November 2-án a Nagymama, harmadikán Cifranymoruság, negyedikén Mukányi kerül színre a társulat

legjobb színészeivel. Az ifjúság részére külön kedvezményes jegyeket ad ki az igazgató az előadások ideje alatt.

* Asta Nielsen az Apollóban. (Atkos szenvedély: pénteken, szombaton és vasárnap.) Az immár az egész művelt emberiséget meghódító tragika, Asta Nielsen legjobb alakításában, színházi nyelven szólva: parádés szerepében fog bemutatkozni az aradi közönségnek. A külföldi mozgósínházakban „Brenende Triebe“ cím alatt mutatták be eddig még felül nem mulott sikerrel azt az óriási arányú, megrendítő tárgy három felvonásos drámát, melyben legújabb és legfrenetikusabb diadalait aratja Asta Nielsen. Magyarországon eddig csak a két legelőkelőbb budapesti színház hozta színre a kinematográfia csodás alkotását Atkos szenvedély címmel. Az aradi Apolló színház megelőzve az összes vidéki mozgósínházakat, megvásárolta a legújabb Asta Nielsen drámát és péntektől kezdve mutatja be. 177

* A tengerfenék titka. (Uránia előadás az Apollóban.) Az Apolló-színház csütörtökön este kilenc órakor mutatja be „A tengerfenék titka“ című háromfelvonásos tudományos Uránia darabot, melyet friss ötletességgel s élénk változatossággal dolgozott fel a szerző. A darab, mely nagy sikerrel került színre a fővárosban, a tenger fenekének természeti titkait tárgyalja élvezetes stílusban. A szöveget több mint száz vetített kép és számos mozgófénykép illusztrálja. Kilenc óráig, míg megkezdődik az Uránia darab előadása, érdekes mozgófénykép műsort mutat be az Apolló színház. 177

* A morfinisták. (Szenzációs nagyvárosi életkép.) Az Uránia színház publikumának ismét nagy gurmendériában lesz része. Az Uránia megszerezte a világ egyik legszenzációsabb mozgófényképét A morfinistákat. Izgalmasabb tárgy mozgófényképét alig produkált a kinematográfia. Az alkohollal majdnem egyformán végzetes szenvedély a morfiom, mivel egy előkelő társadalmi állású családapának teljesen devalválja erkölcsi érzékét. Kalandokat hajszol és elcsábít egy bűjos fiatal lányt, akit mikor az anyagi tönk bekövetkezik, könnyelműen lok el magától. De megjő a megtorlás. A lány végkép tönkre teszi minden reményét, elvágva a rettenetes kaoszól a kivetelt utat. Elcsábítja volt szeretője lányának a vőlegényét, egy többszörös milliomos lordot. Nem segít többé a morfiom. A legnagyobb adagok is hatástalanok, csupán a halál segíthet a teljes romlásban. Egy revolvergolyó és vége minden atkos szenvedélynek. Az Uránia színház nagy, elhatározó sikert várhat ettől a szenzációs slágerből, mely a kinematográfiának legújabb nagy attrakciója. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt“ kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

SPORT.

+ Sport segély. A törvényhatósági bizottság az Aradi Atletikai Klub segély kérvényét oly módon intézte el, hogy az 1912. évre ezer koronát szavazott meg. A további segélyezés formáját, attól teszi függővé, vajjon az ötmető parkirozása keretében az új sporttelep kérdése miként lesz megoldható. Az Aradi Testgyakorlók Körének segély kérvényét elutasították, mert a kör könyvei szerint a jövedelem teljesen fedi a kiadásokat.

+ Elmaradt mérkőzés. Az AAK. football-csapatának vasárnap délután Szabadkán kellett volna bajnoki mérkőzést tartania a Szabadkai Sport Egységgel, de a mérkőzésből érdekes mellékkörülmények miatt nem lett semmi. Az aradi játékosok, számszerint tizenegyen, vasárnap reggel utnak indultak az Acsev. gyorsmotorján Szeged felé, hogy onnan Szabadkára utazzanak. Szabadkára azonban már csak négyen érkeztek meg, mert utközben Makón hat aradi játékos lemaradt a gyorsmotorról. Szabadkán nagy boszuságot okozott az aradiak távollmaradása, mert a bajnoki mérkőzést nem tarthatták meg, a szépszácu közönség pedig a belépődíjakat is visszakövetelte. A szabadkai lapok is elítélőleg emlékeznek meg

az AAK. szerepléséről és azt írják, hogy a lemaradottak tulságos vidámsággal söröztek a makói állomás vendéglőjében és nem vették észre a vonat indulását. Utóbb persze mindent elkövettek, hogy Szabadkára eljussanak. Kerítették egy automobilt Makón, s azzal elindultak, azonban utközben, vagy 2 kilométernyire Makótól az automobil pneumatikja elszakadt. Ugyan így jártak a rezerv pneumatikkal is, úgy hogy a pneumatikot szalmával bélelték ki. Ily viszontagságok után jutottak Szegedre hosszabb idő alatt, mintha gyalog mentek volna. Szegeden ezalatt elindult a szabadkai vonat. Mentek azután már tehervonaton, kocsin, vilamoson, csak hogy elérjenek a fél 4 órakor kezdődő mérkőzésre. Ez azonban nem sikerült és a Szabadkai Sport Egylet két pontot nyert játék nélkül az AAK-bal szemben. — Így tudják ezt Szabadkán. A valóság azonban nem teljesen ez. Makón nem a sörözés miatt maradtak le az aradi footballisták, hanem azért, mert a gyorsmotor a menetrend szerinti hat perc helyett csak kétötöt töltött Makón és a kalauz nem várta be, hanem kinevette az idő előtt induló motorról lemaradó sporttársaságot. Az AAK vezetősége már feljelentést is tett az Acsev. igazgatóságánál, ahol a mulasztó kalauz ellen vizsgálatot indítottak. Ha ez befejeződik, az aradi egyesület lépéseket tesz a meg sem történt mérkőzés újrajátszása iránt.

Klakgép.

(Egy zseniális német színigazgató feltalálta a huszadik század legcsodásabb, lepraktikusabb gépét. A direktornak már nem fáj a feje a sikerek mián, mert állandó sikereket szállít neki a találmánya: a klakgép. Ez két pneumatikus zacskóból áll, smelyeket villamos erő pofoz egymáshoz. A zaj, mely így keletkezik, felér akármilyen tapsorkánnal. Természetesen már meginterjuvoltam minden színészt, hogy mi a véleményük a klakgépről. A nagy lelki nyugalommal koholt nyilatkozatokat itt közlöm):

Diósi Nusi mindenek előtt kijelentette, hogy a kérdéssel nem árulhat el még most semmit. Azután a következőket mondotta:

— Az én kedves publikumom úgy is megtapsol, minek nekem klakgép. Különbö is szeptembertől fogva a Népoparánál leszek. Talán ott több alkalmam lesz megismerni a modern technika legújabb vívmányait. Hanem ezt csak magának mondom, azért ne írja meg!

Nógrádi Malvin:

— Tudja, én csak most kerültem ide Aradra új környezetbe, új emberek közé. Nem vagyok ismerős a viszonyokkal s azért nem is nyilatkozhatom.

Cseh Ferkó:

— Hát már megint mit találtak ki azok a nimetek? Nem ér az barátom semmit. Odahaza Cegléden magam elé teszem az asztalra a pörköltöt, meg egy kis jó bort, szembe ültetem azt a németet, aztán akkor halgaszom meg! Hang kell ám oda!

Beregi Sándor dr.

— Most az Ifjúságot tanulom. Tíz éves szerep. Nem érek rá nyilatkozni.

Polgár Sándor:

— Hetvenhatban Zentán együtt pályáztam Tsmássyval. Akkor lépett fel először Hegyi Aranka, mindjárt el is nevezték a Bácska csalogányának. Hát aztán, mikor két hét múlva átmentünk Nagybacskekre, az első előadásom zsnfolva volt a színház, azaz, hogy a nagyvendéglő terme ... (folytatása következik.)

Várnai Jenő:

— Hát kérem, ez nem olyan kérdés, hogy ugy hirtelenében felelni lehetne rá. Nem akarok elhamarkodott véleményt mondani, de mikor mint képviselőt felküldtek a színészgyűlésre, már akkor

is mondtam, hogy a tanács nem helyesen jár el ebben a kérdésben. Különbö teljesen az a véleményem, ami a Fricié. Mit? Ő nem is mondott semmit? Hát épen azért. A színész az ne nyilatkozzék, ott a szinpad, ott mutassa meg, hogy mit tud!

Győző Alfréd:

— Minek az a klakgép? Sokkal jobb, ha feltalálják az akontótszónélküladó gépet. Különbö véletlenül épen most rekedt vagyok, hát nem beszélhetek sokat.

A főherceg szerelme.

— A titkos találgák. —

Távirati tudósítás.

Bécs, október 25.

Lassankint egyre több világosság derül **Ferdinánd Károly** főherceg titokzatosan indult, romantikus szerelmi ügyére. Némelyek szerint **Cuber** kisasszonyt magáévé tette, még mielőtt a házasság megtörtént volna és a szerelem élő következményei készítették a fenséget arra, hogy letegye rangját és férjévé váljon az egyetemi tanár leányának.

A szerelmi regényről ezek a táviratok szólnak:

Bádenből jelentik: **Ferdinánd Károly** főherceg városszerite ismert személyiség volt Bádenben. Öt éven át az évnek majdnem felét töltötte **Helenthalban**. Rendesen szeptember végén érkezett, ott maradt januárig, áprilisban, májusban újra megjött. Az év többi részét **Déltirolban** töltötte, leginkább **Bozenben**, **Meránban** vagy **Davosban**. **Helenthalban** állandóan a **Sacher-szálló** volt az otthona. Az első években sok látogatót fogadott, ismételten kijöttek Bécsből az uralkodó család tagjai, különösen gyakran **Mária Jozefa** főhercegnő és két fia. Sűrűn hívott meg magához magasrangú tiszteket, akiket fejedelmi módon szokott volt megvendégszolgálni. Ennek megfelelően számlája mindig igen magasra rugott, úgy, hogy a badeni tartózkodás rendszeren 40–50.000 koronába került. Igen gyakran látták a főherceg társaságában **Cuber** kisasszonyt, akit úgy ismertek, mint a „magastermetű szépséget”, aki szszal is feltűnt, hogy állandóan fekete gyászruhát viselt. Rendesen kocsin jött ki Bécsből és a főherceggel sétakocsizásra ment. **Rauchenstein** lakói ismerték már a **Sacher** szálloda mellett azt a randevu helyet, ahol ezek a sétakocsizások megkezdődtek. Legutoljára ez év márciusában volt a főherceg **Helenthalban**, de ekkor már teljesen visszavonultan élt, nem keresték fel látogatók, legfeljebb intim barátja vizitált nála. **Cuber** kisasszonyt nem látták ez idő alatt **Bádenben**.

Egy bécsi lap jelenti: Hat héttel ezelőtt a svájci **Luganóba** ment a szerelmes pár és még ma is ott tartózkodnak. A főherceg teljesen inkrignító él ott és leveleit is **Meránba** címezteti. **Meránban** különben is gyakran szokott tartózkodni, mert tündeje már hosszabb idő óta beteg és e miatt a telet már évek óta enyhébb éghajlat alatt tölti. A Prágából érkezett hírek azt mondják, hogy a főherceg már egy év óta együtt él **Cuber** Bertával és az asszony már örvedetes családi eseménynek néz elébe. Állítólag ez lett volna az oka annak, hogy a főherceg most már teljes erélylyel sürgette a házasság nyilvánosságra hozását. Bécsben tagadják ezt és azt mondják, hogy eddig csak az eljegyzés történt meg, de néhány napon belül az esküvő is meglesz. A főherceg nem a **Rottenstein**, hanem a **Burg Károly** nevet fogja viselni. A renúciáció csak azért késik, mert előbb a főherceg vagyoni ügyeit kell elrendezni. Magán-

vagyona alig van, udvartartását már teljesen feloszlatta, s a **rottensteini várat** bizalmas emberére, a magyar származású **Szimeth Jánosra** bízta.

Az új kereskedelmi miniszter programja.

— **Beöthy László** nyilatkozata. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 25.

A kereskedelmi minisztérium nagytermében ma délelőtt tizenegy órakor fogadta **Beöthy László** kereskedelmi miniszter a tisztviselői kar és a minisztériummal kapcsolatos külső intézmények főnökeinek tisztelgését.

Ott volt **Kálmán Gusztáv** és **Stetina József** államtitkár vezetésével a tisztviselői kar teljes számban, továbbá **Marx János** államvasuti elnökigazgató, **Follért Károly**, az V. szakosztály főnöke és a posta és táviró vezérigazgatója, stb.

A minisztert **Kálmán Gusztáv** államtitkár üdvözölte, mint olyan térfiut, akinek közéleti multja, széles látóköre, egyenes jelleme garancia arra, hogy a reá háruló feladatokat megoldja. Lelkesen üdvözli még azért is, mert kinevezése eloszlatta azt a hiresztelést is, hogy a tárca megosztatnék, mert a megosztást a kereskedelem és ipar szempontjából végzetesnek kell jelezni. A közlekedés nemcsak szoros összefüggésben van ezekkel, hanem létfontosságú. Lelkesen üdvözli végül még, mert hiszik, hogy közismert nemes, jó szívével a tisztikar érdekeit is szem előtt fogja tartani.

Beöthy László kereskedelmi miniszter hosszabb beszédben válaszolt, amelyben ismertette programját is nagy vonásokban.

Erős lelki küzdelem után vállalta a tárcát, mert közpályája nem adott neki elég alkalmat ahhoz, hogy a vele összefüggő kérdésekkel teljes részletességgel és alaposággal megismerkedhessen. Nézete, hogy az állami igazgatásnak alig van olyan ága, ahol egyfelől az állami közérdeket, másfelől az egyéni magánérdeket olyan közelről érintő nagyszámú kérdések olyan nagy számban találkoznak össze, mint épen ennél a minisztériumnál.

De a mi talán a legfontosabb, a nemzet társadalmában olyan előkelő szerep betöltésére hivatott kereskedői és ipari osztály egész helyzetét és velük összefüggő országos érdeket nagyon befolyásolja az a magatartás, amit ők itt követni szándékoznak. Kijelenti, hogy az érdekeknek legnagyobb mértékű képviselését minden körülmények között elsősorban kötelességének tekinti. Miker ezt teszi, semmi jogos érdeket sérteni nem fog, mert a nemzeti közgazdaság egészséges fejlődése csakis a különböző foglalkozási ágak harmónikus istápolása és kölcsönös közreműködése mellett lehetséges.

A nehézségeket mérlegelve, melyekkel e tárca vezetőjének meg kell küzdenie, két körülmény indította a tárca átvételére. Az egyik közvetlenül elődeinek a néhai **Hieronimi** miniszternek s aztán a pénzügyminiszternek működése. Ők nagy államférfiúi tehetségükkel és szakértelmükkel úgy megalapozták az utat, amelyre most neki lépni kell, hogy most neki nincs más hátra, mint nyomdokaikat követni.

A második körülmény, mely elhatározására befolyással volt, az a bizalom, amellyel a minisztérium kiválóan érdemes tisztikara, leendő munkatársa iránt viseltetik. Az ő gyakorlati jártasságuk, ismeretük, szakképzettségük pótolni fogja azokat a hézagokat, amelyek e tekintetben ő nála egyelőre természetesen fenforognak.

HIREK.

KENYERET!

Végre a nyomorgó, igénytelen tisztviselő osztály is fel mert jajdulni. Végre! A kenyérbarc diszharmonikus koncertjébe az állami alkalmazottak is belefújták bombardonjukat! De milyen erőteljesen és milyen hamisan. Ha az embert nem a szánalom, nem a részvét és keserűség tartaná lekötve, mosolyogva ezen az erőteljes erőlködésen. Mit akartok ti kis hangyák? Tisztességesen megélni a fizetésetekből? Hát a poros akták még nem üzték ki lelketekből az idealizmust? Hát a munka mellett görnyedve még ráérték ábrándozni és sóhajtozni is? Mit akartok? Drágasági pótlékot? Fizetés emelést? Azt akarjátok, hogy megélhetésük ez uton biztosítva legyen? Minek nektek a drágasági pótlék? Ha megtudja a háziúr, felemeli a házbért, a hentes a hus árát, a szabó követelné a pénzét, drágább lenne a liszt, zöldség, szövet, tej, minden, minden...

Botorság! Nem értek el így semmi javítást. Nem az okozatba kell görcsösen kapaszkodni, tessék az okot megszüntetni! Hogyan? Egyszerűen! Ne elégedjétek meg azzal, hogy ígérnek fizetés emelést, hanem követeljétek, igenis követeljétek a leghatározottabban, hogy az Állam, kenyér adó gazdátok minden városban építessen állami bérházakat, hármattíz-husztíz-husztíz, amennyi kell, s adja ki méltányos bérért haszon nélkül. Elvégre ti is vagytok olyan polgárai az államnak, mint a munkások, s csak azoknak van joga munkás lakásokhoz? Minden városban, ahol ily bérházakat állítana fel az állam, első sorban a lakásdrágaság minimum 40-50 százalékkal csökkenne. És ha egy kerekét ebből az archimédei gépezetből kiemeltünk, működhet-e az tovább? Nem.

Olcsobbak lesznek a lakások, az üzletberek, olcsóbb lesz a kereskedő, iparos, az élelmiszerek stb. Nos? Nem mertek hozzányulni talán ahhoz az egy kerékhez? Félték, hogy megüt? Mitől félték? Ne sajnáljátok a házbér-uzsorásokat, akik így elvesztenek évi jövedelmükből 100-200 koronát! Az nem érzi meg, de ti annál inkább!

...De egyet ne feledjétek! A századunk létküzdalmi harcában szerepelni kell mindenkinek. Aki nem üt, azt ütik. Aki sokan és sokszor ütnek, azt végre is agyon ütik. V—ó—I—n.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Változékony idő várható, helyenkint, főleg nyugaton esővel és egyelőre lényegtelen hőváltozással. — Távirati prognózis: Változékony, sok helyütt csapadék, enyhébb. — A hőmérséklet déli tizenkét órakor 14.7 Celsius fok.

— Chorin Ferenc dr. Aradon. Varjassy Lajos polgármester hívására ma délelőtt tizenkét órakor megjelent a városházán a Chorin Ferenc fogadtatását előkészítő bizottság tagjai. A polgármester bejelentette, hogy Chorin dr. november hó 5-én este 7 órakor érkezik Aradra, azért, hogy megköszönje a városnak figyelmeségét, melyet a jubileumára küldött deputáció útján vele szemben tanúsított. A rendező-bizottság határozata szerint a vendéget Kádas Kálmán főjegyző üdvözi. A Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókjá november 6-án tartandó közgyűlésén ünnepi az országos szövetség elnökét. Este banket lesz. Ezen ünnepség egyéb részeinek rendezésére kiküldötte a törvényhatóság Éles Ármán elnöklete alatt: Adler Andor, Funkelstein József, Reinhart Gyula, Steigerwald Alajos, Varjassy Lajos dr. és Zima Tibor tagokat.

— Az orvosok és a pénztár harca. Az aradi munkásbiztosító pénztár orvosügyi bizottságának tárgyalásáról kiadott hivatalos közleménye azon részleteit, amelyek Werner Miksa dr.-nak, az orvosok tárgyaló-bizottsága elnökének kijelentéseit tartalmazták, az orvosok téveseknek nyilvánították. Szerintük különösen az a tudósítás nem felel meg a valóságnak, hogy Werner dr. az aradi orvosok pénztárorvosi működésének megkezdése első feltételül a borossebesi pénztárorvosi kérdés rendezését kötötte ki. Az orvosok e cáfolatával szemben a pénztár részéről a tárgyaláson jelen volt bizottsági tagok, névszerint ifj. Czeiler István és Fenyő László alelnökök, Reinhart Gyula, Koncz Ferenc és Bak Sándor a leghatározottabban fenntartják, hogy Werner dr. a pénztárorvosi szolgálat folytatására vonatkozó felhívásra azzal felelt, hogy ennek első feltétele a borossebesi pénztár orvosügyének rendezése. A többi szolidáris pénztár orvosügyét épen a pénztári bizottsági tagok vetették föl, mert tisztában akartak lenni, hogy Borossebes után következik e még valamilyen pénztárnak és melyeknek a rendezetlen orvoskérdése. Az orvosok tárgyaló bizottságának elnöke egyébként hajlandó volt még a borossebesi pénztár orvosügyét is kikapcsolni azon esetben, ha az aradi pénztár megfizeti az aradi orvosoknak a belügyminiszteri díjszabás szerint felszámított gyógykezelési díjakat, amelyekből ők kárpótolnák a borossebesi orvosokat. Ebbe azonban a pénztár felsőbb jóváhagyás nélkül nem mehet bele. Hogy a borossebesi és a többi pénztár orvosügyének rendezésére vonatkozó feltétel újabb követelés-e vagy sem, azt már minden újságolvasó, aki eddig csak a gyulai ügy elintézésének kikötéséről olvasott, elbíráhatja anélkül, hogy erre vonatkozólag bármilyen tüzetesebb felvilágosítás szüksége mutatkoznék. Ugyancsak nem lesz meglepő, ha az összes pénztárak orvosügyeinek rendezése után és azután is, hogy a harcból kifolyólag egyetlen orvosnak sem esett kára, a pénztár az orvosok újabb követeléseivel fog találkozni, amelyeknek neve azonban nem követelés lesz, hanem a szolidaritásból vagy másból következő „folyománynak”. A főntebb előadottak igazolásaképpen a bizottság a szerkesztőség rendelkezésére bocsátotta az október 23-iki közös tárgyalásról gyorsírói följegyzések alapján készült jegyzőkönyvet, amely szövegét tartalmazza Werner dr.-nak a borossebesi orvosügyi rendezésére vonatkozó követelése, vagy azt az alternatívát, hogy fizesse ki a pénztár az aradi orvosoknak a belügyminiszteri díjszabás szerint készített számlákat, mely esetben előállnak a borossebesi orvoskérdés rendezésére vonatkozó feltételeitől. A pénztár az újabb bizonyodalmakról már jelentést tett az országos pénztárnak és megkérte, hogy sürgősen intézze el a szolidáris orvosok ügyét.

— Áthelyezett segédtanfelügyelő. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Hajdu Ferenc aradvármegyei kir. segédtanfelügyelőt eddigi minőségében Udvarhelyvármegyébe helyezte át és a tankerület vezetésével ideiglenesen megbízta.

— A Városi-kávéház átalakításának költségei. Az építészeti bizottság beértesítette a közgyűlésnek a Városi-kávéház átalakításának elszámolását. E szerint 76 ezer korona rendes és 8500 korona túlmunka készült. A közgyűlés kimondotta, hogy a már megszavazott 80 ezer koronán túl történt kiadásokat nem téríti meg. A kávéház bérlelője azt kérte, hogy engedje meg a város a központi fűtés alkalmazását és a bérlet lejártával a város vegye meg tőle a fűtési berendezést. A közgyűlés engedélyt adott a központi fűtésre de kijelentette, hogy csak ama feltétellel teszi meg ezt, hogy a bérlet lejártá után az egész berendezés a város tulajdonába megy át.

— Elfogták a hajduböszörményi rablógyilkost Hajduböszörményből jelentik: Engel Sámuel és fiának gyilkosát a csendőrség elfogta. Megállapították, hogy a gyilkosság színhelyén talált vasbot Farkas Molnár Márton helybeli, többször büntetett egyén tulajdonát képezi. Molnár lakásán házkutatást tartottak s ez ugylátszik a gyanút megerősítette, mert a házkutatás befejeztével a csendőrök Molnárt letartóztatták. A részleteket a nyomozás érdekében titokban tartják.

— Idegen kártyások Aradon. Egy békéscsabai lapban olvassuk a következőket: A kártyaszennyvedély csökkentésére hiába hoztak büntető törvényeket, a rendőrség utánjárása a hazardjátékok csökkentésére ugyszólván semmi hatással sincs. E szenvedély csökkentésének egyedüli óvszere a társadalom, amely ugyan nem itéli el a kártyajátékot, hanem óvatossággal figyeli azt, ha valaki vagyoni helyzetéhez mérten, tulcsokot veszít, vagy nyereséget a figyelés elég ahhoz, hogy a legfékezhetetlenebb kártyás szenvedélyét is korlátok közé szorítsa. Ép ezért a békéscsabai községekben folytatott kártyajáték — mert a játékosok a társadalom felügyelete alatt játszanak, nem veszedelmesek, mert mérsékeltek s így nem is volna e tárgy érdemes arra, hogy hosszabban foglalkozzunk vele s mi nem is erről a kártyaszennyvedélyről, hanem ennek egy sokkal veszedelmesebb fajtájáról akarunk beszámolni, amely újabb kapott lábra s amely abból áll, hogy a játékosok elutaznak hazulról és más vidéken keresik szenvedélyük kielégítését. A békéscsabai kártyázók találkozó helye most Arad. Ide járnak vagy tizenötven. A féltizes gyorsan utaznak át Aradra, ott azután bevonulnak aradi játékosok társaságába egy kávéház külön termébe, ahol a bacc, a mació megy nagyban. A játék azután egész éjjel folyik, reggelig tart s a második gyors azután szállítja visszafelé a fennvirrasztott társaságot. A napokban egy békéscsabai fiatalember, aki rendes látogatója e játékos társaságnak, nyolcezer koronát vesztett el egy ültő helyben, bár anyagi helyzete nem olyan, hogy ilyen nagy veszteséget egy könnyen kiheverhessen, de hogy az elvesztett nyolcezer koronáját visszanyerhesse, még mindig játszik a játékosok vak hitével s reméli, hogy a hónapot még nyereséggel zárja le.

— Az olasz török háború sok ezer halottja. Amilyen egyszerűen történt az olasz csapatoknak Tripolisz kikötőben való partraszállása, olyan hihetetlen nehézségekbe ütközött az ország belsejének teljes elfoglalása. Az országban élő törökök és arabok vad ellentállást fejtenek ki. A legutóbbi véres eseményekről szól ez a tripoliszi távirat: A hivatalos jelentések szerint az arabok, törökök és olaszok között elkeseredett harcok folynak. Az egyik utközet nyolc óra hosszat tartott. Az olaszoknak rendkívül nehéz volt a helyzetük, mert a szialás terület miatt csak kis csapatokra oszolva tudtak harcolni. A figyelem és lelkesedés azonban az olasz fegyvereknek dicősséget hozott. Az ellenség rendkívül sok embert vesztett. Több ezer arab és török esett el az eddigi harcokban. Másik távirat szerint a halottak számát pontosan nem tudják megállapítani. — Tripoliszban a folytonos vérengzés híre nagy pánikot okozott. A lakosság azt hitte, hogy a megvadult arab csapatok mindenkit lemészárolnak. A haditörvényszék csaknem naponta hoz halálos ítéleteket. Egy fiatal arabot, mert egy olasz kapitányt orozva megölt, halálra ítélték és mindjárt ki is végezték. Ma különben 31 halálos ítéletet mondott ki a haditörvényszék. A lakosság körében tartott házkutatás alkalmával sok fegyvert találtak.

— A valópörök divatja. Caillaux francia miniszter házassága alkalmából, aki tudvalevőleg már másodszer vett el feleségül elvált asszonyt, sokat foglalkoznak a párisi lapok azzal az epidemiaszerű válsági divattal, ami jelenleg Párisban dühöng. Alig van család, amelyben ne akadna elvált asszony vagy férfi. Leoncavallo, a Bajazzók szerzője beszéli, hogy egy ismerőse hívta egyszer ebédre:

— Bemutatlak feleségemnek.

— Ismerem, mult heten találkoztunk.

— Oh, már nem az, azóta elváltam és újra meg is házasodtam.

S azt is hozzáteszi Leoncavallo, hogy a derék ismerőse azóta is elvált és még néhányszor megházasodott.

— Megadták a Nap kolportázs jogát. Budapestről jelentik: „A Nap”-nak visszaadták a kolportázs-jogot egyselőre egy hónapi tartamra. A mai naptól kezdve újra árusítai fogják az utcákon is.

— Öngyilkos huszárfőhadnagy. Nagyváradról jelentik: Ma déli egy órakor szíven lőtte magát Draveczky Sándor, a nagyvárad második huszárezred főhadnagya. Draveczky népszerű ember volt Nagyváradon, snájdig, szép férfi, jó katona, messzi környéken híres lovas. Duszgazdag dzsentrifalád sarjadéka. Tegnap éjjel barátai társaságában a Bonbonnier-kabaré előadását nézte végig, aztán az Emke-kávéhába ment a társaság mulatni. Hajnalig tartott a mulatság. A cigány húzta, folyt a pezsgő, Draveczky mámorosan kiáltozta: *sose halunk meg!* Reggel került haza a főhadnagy. Átéltük a kódot s úgy boros fővel kiment a gyakorlóterre. Délben hazalovagolt Nyárfa-utcai lakására. Egy óra tájban beszélgette tisztiszolgáját és egy levéllel a kaszárnyába küldötte Csécsi-Nagy Imre őrnagyhoz. Alig lépett ki a tisztiszolga a házból, már is utána siettek a házbeliek azzal a hírrel, hogy Draveczky öngyilkos lett. A főhadnagy ugyanis bezárkózott szobájába és Browning-revolverével szíven lőtte magát. Mire rátörték az ajtót, Draveczky kiszemelt. Katonai bizottság szállt ki az öngyilkos lakására, de egy sor irást nem találtak, amiből kiviláglott volna, hogy mi adta a fiatal tiszt kezébe a fegyvert. Rendezett anyagi viszonyok közt élt, bajtársai arról sem tudnak, hogy szerelmes lett volna.

— Karácsonyi ünnepek közeledtével felhívom az uri közönség szíves figyelmét legmodernebb gépekkel felszerelt fényképezési műtermemre. Ajánlom a fotóművészet legújabb kiviteleit u. m. mattalbaniu pigment, gummi nyomat és olajfestményeimet, ugyszinten aquarell és pastel képeimet a legművésziességben. E téren külföldön szerzett tapasztalataim garanciát nyújtanak, hogy módomban van a legkényesebb igényeket is legjobban kielégíteni. Felvételeket naponta délután 5 órától villanyvilágítás mellett eszközölök, melyek azonban a nappali felvételtől meg nem különböztethetők. Báli saisonban előzetes bejelentés mellett este 10 óráig készséggel rendelkezésre állok. Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel kossak Sándor cs. és kir. udvari fényiroda tulajdonosa. 5119

— Ki a felelős? Néhány nappal ezelőtt történt, hogy több gyermek játszadozott a Zimándi ut 7. számú ház előtt. Az uton egy repavágó gép állott s a gyermekek mozgásba hozták. A gép Bodor Erzsinek jobb kezét elkapta és négy ujját levágta. A gyermek a kórházban ma meghalt. A rendőrség megindította a bűnügyi eljárást a szülőre, valamint a gép tulajdonosa, Halabrinyi István ellen is.

— A tereplovaglós-verseny kondíció vizsgálatáról beszámolvva megirtuk ma, hogy a versenyben résztvevő lovasok közül néhányat csakélyebb baleset is ért, a lovak közül pedig négy elhullott. Az aradi versenyegylet vezetősége annak a kijelentésére kért föl, hogy a tereplovaglós-versenynek nem négy, hanem csak három ló esett áldozatul. Kötelességszerűen újból érdeklődtünk a rendőrségen is, ahol határozottan megerősítették, hogy a honvédszárlaktanya istállójából, ahol a tereplovaglásban résztvevő lovakat elhelyezték, tegnap négy elhullt lovat szállítottak el a gyepmester emberei.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban folyó 16 25-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Egyházpataki Andrásy Béla magánhivatalnoknak Sarolta nevű leánya. Milinkovics Péter napszámosnak Milán nevű fia. Szombathy Imre megyei díjnoknak János nevű fia. Tóth Balint fahézőnek Béla nevű fia. Meghalt: Popovics János 7 hónapos fiú. Hetzer Antalné 78 éves magánzónó. Bodor Erzsébet 6 éves leány. Özv. Petrák Károlyné 40 éves kereskedelmi alkalmazott. Hamza Mihály 55 éves napszámos. — Házasság nem fordult elő.

— Ertesítés. Az autonóm orth. izr. hitközség előjárósága értesíti úgy a helybeli, mint a vidéki hírsorsosokat, hogy a *Haltér 2. szám alatti rituális fürdő (miquo)* a közhasználatnak megszűnt. Fürdőjegyek Breger J. halálát követően Árpád-tér (Telefon 615.) kaphatók. Bejelentés Wollner Dávid miquo gondnoknál Haltér 2. alatt eszközölendők.

— Talált lorquett. Vasárnap a löversenytéren egy értékes lorquett-et találtak. Igazolt tulajdonosa Schwarz Pál körösvölgyi pálinkakartár üzletében, a Lloyd-palotában veheti át.

— Petrass Sári, a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. Biró féle „Havas Gyopár Crém”-nek, melyből postacsomagként is rendel. Ugylátszik hogy a Parisban is kitűntetett arcszeplő mégis csak jobb a külföldi szerekénél. 5093

— A hölgyközönség figyelmébe! Az uri hölgyközönséget értesítem, hogy Szentpál-utca 8. alatt egy angol és francia női ruha műtermet nyitottam, ahol a legújabb divatlapok szerinti női kosztümöket és felöltőket legújantóbban készítek. Becses pártfogásért esedezik Szauerland Andor. 5025

— Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csipke Áruháznak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 5927

— A legújabb női táskák, bőr diszmutárak valódi francia és angol illatszerek és más pipere cikkek megérkeztek, valamint fésű és kefe árúk, cócós lábtörölők, fürdő gyékények parquet kék és beeresztő paszták legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők Hegedüs Gyula cégnél Aradon. 4688

— Geréb dr. oji szemináriumra Kolozsvár Farkas utca 6. szám. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz jutat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve 4821

— Egy Kárpáti féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle fejfájást, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Legjobb cigarettahüvelyek Kerpel Izsónál 4871

— Francia likőrök megbízhatóbb készítésére — háziilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4510

TANÜGY.

(-) Nyilvános kereskedelmi tanfolyam. Az Aradi Kereskedők Köre által hirdetett nyilvános kereskedelmi tanfolyamra már eddig is szép számban jelentkeztek. A tanfolyam, mely az eddigiektől sokban eltér, a jelzett időre csak az esetben nyitható meg, ha arra a tanterv szerint megkívánt bizonyos meghatározott számú növendék jelentkezik. A tanfolyam teljesen nyilvános jellegű lesz, vizsgálatait miniszteri kiküldött jelenlétében, a jó előmenetelű tanulókat jutalomdíjak kitüntetésével tartja meg; bizonyítványai nagyobb hivatalokban érvényesek. Az Aradi Kereskedők Köre ezúton kéri a komoly, tanulni vágyó kereskedelmi alkalmazottakat, hogy

szakszerű kiképzésük érdekében minél többen jelentkezzenek november 1-ig Somogyi Gyula dr. felső kereskedelmi iskolai igazgató úrnál, vagy a kör ideiglenes hivatalában Dénes Ámin titkárnál, Hasszinger-utca 5. sz. alatt.

TARKASÁGOK.

(Aki könnyen beszél.) Két régi ismerős összetalálkozott a minap. Az egyik nyelvhibában szenved és erősen dadog. Nagy buzgalommal és sok fájdalommal panaszkodik a barátjának.

— Amióta nem találkoztunk, nagyon sok baj ért. Az állásomat elvesztettem és egy kisebb jövedelmű foglalkozás után kellett nézmem. Most alig tudok megélni ebben a drága világban. Borzasztó időket élünk.

A másik félvállról vette ezeket a panaszokat.

— Én nem találok olyan veszedelmesnek a helyzetet. Az élet nem olyan fekete, mint amilyennek festik.

A dadogó ember sóhajtott.

— Barátom te könnyen beszélsz.

— Miért beszélnek én könnyen? Hiszen nekem sincs valami fényes állásom, vagy nagy jövedelmem.

— Azért te mégis könnyen beszélsz — felelte a másik és hamiskásan mosolygott.

A barátját bosszantotta ez a titokzatos mosoly.

— Könnyen beszélek? Dehogyan beszélek könnyen.

— De bizony könnyen beszélsz, mert — nem dadogsz.

(Szerelmi vallomás) Este a korszón hülálmzó embertömegben érdekes párbeszéd-töredéket lehet hallani. Azt természetesen nem is kell külön mondani, hogy ha a beszélgető pár egyike ifju hölgy, másika fiatal ember, akkor a beszélgetés rendszerint a szerelem körül forog. Az alábbi töredéket a ma esti korszón egy nagyon heves és korát tekintve: az iskola padját koptató években tartó ifju vallomásaiból lestük el.

— És ha gondolataim nem a latin órán járnak — szavalt a fiatal Cyrano — és ha a tanár ur kérdezi fogja, hogy már megint milyen örült-ségeken jár az eszem, akkor tudja meg Micike, hogy maga az...

(A kávéházban.) Ennek a kávéházi történetkének megértéséhez tudni kell, hogy — hónap végén járunk, amikor már nemcsak a hó napjai fogynak, hanem a pénztárában esőrgő koronák is. A Központi kávéház egyik vendége is ezt konstataulta, de azért nyugodtan letelepedett az egyik asztalánál. A pincér szolgálatkészen sietett hozzá:

— Kávét parancsol, habbal?

— Igen.

— Pohárban, vagy csészében?

— Tudja mit, — hozza csak hitelben.

(Gratuláció.) A doktor urról néhány hét óta az a hír kering az ismerősök körében, hogy vőlegény, már meg is volt, de mindenesetre hamarosan meglesz az eljegyzése. Amint már ilyenkor szokás, a szerencsét kívánók uton-utfélen elfogják a doktor urat, aki időközben már — kosarat is kapott. A gratulációk tehát így történnek:

— Lehet már gratulálni az eljegyzéshez doktor ur?

— Hogyne lehetne. Már vissza is ment a parti.

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe
Arad.

Oszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent

Kívánatra ingyen és bérmentve. 4217

EISER SÁNDOR

legrégibb és legnagyobb különlegességi üzlete világítási tárgyokban 4986

ARADON, Weitzer János-utca Minorita-palota.

Raktár mindennemű villanyvilágítás, légszesz, acetylen-
osillárok, légszeszfűző és vasalási készülékekben. A
magyar gáz-izzófény részvénytársaság (welsbachi dr.
Auer Károly szabadalma) egyedüli elárúsítója. — Összes
felszerelési cikkek (armaturák.) Kérem a nagy közönséget
szíveskedjék megtekinteni ujonnan érkezett bel- és külföldi
ujdonságaimat osillároknak és világítási üvegárukban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi Kereskedelmi és Iparkamarából. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara teljes üléséről szóló tegnapi közleményünk pótlása végett itt adjuk Beöthy Lászlóhoz, az új kereskedelemügyi miniszterhez intézett távirat szövegét: Nagyméltóságú Beöthy László kereskedelemügyi miniszter Budapestén. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara mai teljes ülésének határozatából tiszteletteljesen fűdvözöljük Nagyméltóságodat kereskedelemügyi miniszterrel történt kineveztetése és hivatalbalépése alkalmából. Engedje meg, hogy hivatása teljesítéséhez a maguk minden támogatását felajánljuk s hogy ügyeink számára jóindulatát tiszteletteljesen kérjük. Aradi Kereskedelmi és Iparkamara. Ottenberg elnök, Varjassy titkár. Egyszermind közöljük, hogy a megválasztott levelezőtárgyak közül Windisch Hermannnak, az Osztrák Magyar Bank aradi fiókja főnökhelyettesének a neve kimaradt. A kamarai teljes ülés őt is egyhangulag a Kamara levelező tisztségévé választotta.

— Városi haltenyésztés. Ismertettük Varjassy Lajos polgármesternek a gazdasági székhez intézett azt az előterjesztését, melyben a husinság csökkentésére Aradon halastó létesítését proponálja. A gazdasági szék pártoló javaslatára a közgyűlés hozzájárult a polgármester javaslatához és a földmivvelésügyi minisztertől segílyt kér. Kiss Ferenc indítványára a tanácsnak elismerését fejezte ki a törvényhatóság, amiért a drágaság elleni küzdelmet praktikus eszközökkel folytatja.

— A heti állatpiac. A közgyűléssel ma ismertette meg a tanács a földmivvelésügyi miniszternek az állatvásártér kihelyezését kötelezővé tevő rendeletét. A közgyűlés nem hajtja végre a parancsot, hanem kimor dotta, hogy 1912. november 12-ikéig mai helyén hagyja meg a heti piacot és felir a miniszterhez, hogy küldje le szakközegét, aki meggyőződjön eme intézkedés helyességéről. Az új vásártér berendezésére már most megteszi a város a szükséges lépéseket.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Értéktőzsde

Budapest, október 25

Készárú.

Amerika 1/2-el olcsóbb. kamalet, vételkedv gyenge. 10 ezer mm. 5 fillérel olcsóbb.

AS árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	11.85—11.86	11.87—11.88
Buza 1912. áprilisi	12.05—12.06	12.07—12.08
Rozs 1911. októberre	10.67—10.68	10.69—10.70
Rozs 1912. áprilisi	10.44—10.45	10.46—10.47
Fengeri 1912. májusi	8.60—8.61	8.62—8.63
Zab 1911. októberre	9.40—9.41	9.42—9.43
Zab 1912. áprilisi	9.59—9.60	9.61—9.62

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Október 25 —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	110.75
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	90.80
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₁₀	79.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀	90.80
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölesön	216.—
Tizmazab. és szegedi sorsjegy kölesön	156
Osztrák járadék papírban	91.40
Osztrák járadék ezüstbe	94.75
Osztrák járadék aranyban	114.75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	657.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.90
Magyar hitelbank-részvény	833.50
Osztrák hitelintézet részvény	637.75
Osztr.-magy. államvasúti részvény	726.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.19
Német birodalmi márka	117.72 ¹ / ₂
London vista	241.32 ¹ / ₂
Páris vista	95.92 ¹ / ₂
20 márkás arany	23.55

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 25

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11.15—11.20
77	11.20—11.25
78	11.30—11.35
79	11.35—11.40

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	11.05—11.10
Rozs	9.40—9.50
Arpa	8.50—8.60
Zab	8.65—8.75
Fengeri	9.00—9.10
Tengeri (uj)	7.55—7.65

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma csütörtökön, 1911. október 26-án:

1. Gulnara. Szenzációs dráma. — 2. Olasz katonai gyakorlatok. Nagy katonai látványosság. — 3. Az orvoságos üveg. Amerikai dráma. — 4. Burtheau csoport. Erdőkészítő varieté szám. — 5. 4 élettörténet. Dráma — 6. A felsült udvaló Kacagató. — 7. Szent Antal kísértése. Legenda. 500 méteres kép. — 8. Pall hipnotizál. Kacagató.

Előadások délután fél 6 óratól.

Urania Magyar Tudományos Színház előadása.

Este fél 9 órakor:

A tengerfenék titkálói.

Két felvonásban, 200 színesen vetített képpel és számos mozgófényképpel.

Helyek: Pályák összesen 1 kor. Zártterek 1 kor. I. hely 30 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtökön, 1911. október hó 26-án

A) bérlet.

A) bérlet.

Itt először:

Ifjuság.

Sze elmi dráma 3 felvonásban. Irta: Halbe Miksa. Forcította: Szomaházi István. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Hoppe	Várnai Jenő.	Schigorski	Keszler Ede.
Anna	Harmath J.	Hartwig	Dr. Beregi S.
Amandus	Győző A.	Maruska	Rozsnyói L.

Kezdete este 1/8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Bérsz Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1911. október 26.

Teljesen új műsor.

és A morfinisták.

Szenzációs dráma a nagyvárosi életből.

Előadások a. a. fél 6 óratól kezdve este 11 óráig.

Helyek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek köztnek a nosztéren kalap nélkül megjelenés.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Vidéki takarékpénztárhoz pénzügyi gyakorlatl már bíró

ügyvezető-könyvelő
kerestetik.

Fizetés 2400 korona és lakás. Ajánlatok az Aradi Ipar- és Népbankhoz intézendők. 5194

Írógép vállalatom
József főherceg-ut 7. sz. alá
helyeztem át.
Ziffer Sándor.

SALAMANDER
cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADASZ-CZIPÓKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, klállitás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. Luxus kivétel 20 „ 50 „

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruház. 1916

Tessék a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312 szám.

Miért

**Ne fogadjunk el
Má-á-ást!!!
csak óriás**

FEDÁK

Cipőcrém-et ???

Mert szép fényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

4891

Mert puhán

tartja

Mert nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

**Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és**

Mert egy

ÓRIÁS FEDÁK

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy **30 fillér**-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság.**

Hoffmann
Sándor
Arad, Színház-épület.

Mélyen leszállított árban, megbízható jó minőség, szolid és pontos kiszolgálás!

Szönyegekl

Argaman. Axminster, nyírott, futó- és fali szönyegek, szövet- és csipkefüggönyök, stórok, diványátvetők ágy- és asztalterítők dus választékban.

300 cm. nagy szőnyeg csekély hibával 40 forint helyett most 21 forint.

Flanell takarók 1.50 forinttól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 darabja.

Vitrage rudacsák darabja 15 krajcár.

őszi és téli paletók, plüss- és szőrme-felöltők, és leányfelöltők, bluzok, aljak.

VIDÉKRE BÉRMENTVE

120 széles angolszerű kelmék méterje 1-1.50 kor. 1.20 széles cheviot minden színben 1.50 korona. 140 széles kosztüm-kelmék minden színben 3-5,- korona.

Szőrme boák, muffok óriási választékban igen olcsó árak mellett.

E héten! csipke gal-lérok 15 krajcár darabja. Fátyolok minden színben 15 krajcár.

Kérjük a kirakatokat megtekinteni.

SINGER
"66"

a 20. század varrógépe.

Csakis céglünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljuk.

Singer Co. varógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.
(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet berkinek ingyen kicserél.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
UDIT-GYÓGYIT

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Orvosiilag ajánlva.

Aradi főlerakat

Pollák József cégnél, József főherceg ut 11. sz.

Telefon 218. sz.

Arad Szabadság-tér 18.

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha árajegyzékünk szétküldése céljából nekünk

100 darab címet
(csak vidékít)

magán és államhivatalnokok, tanítók, főpapok, orvosok, egészségügyi hivatalnokok, gyárosok és gyári hivatalnokok, jobban szituált magánzók, kereskedők, iparosok stb. címét lakóhelyéről és annak környékéről, tisztán és olvashatóan egy iv papírra leírva beküldi.

3741

Vertrieb patentiert Neuheiten.

LEOP. WEISZ, Wien, II/2. Hofenedergasse 1.

Vas- rézbutor, sodronybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat vas- és rézbutorokban a legjobb kivitelben.

Sodronybetétek vas és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kapratók. Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festését.

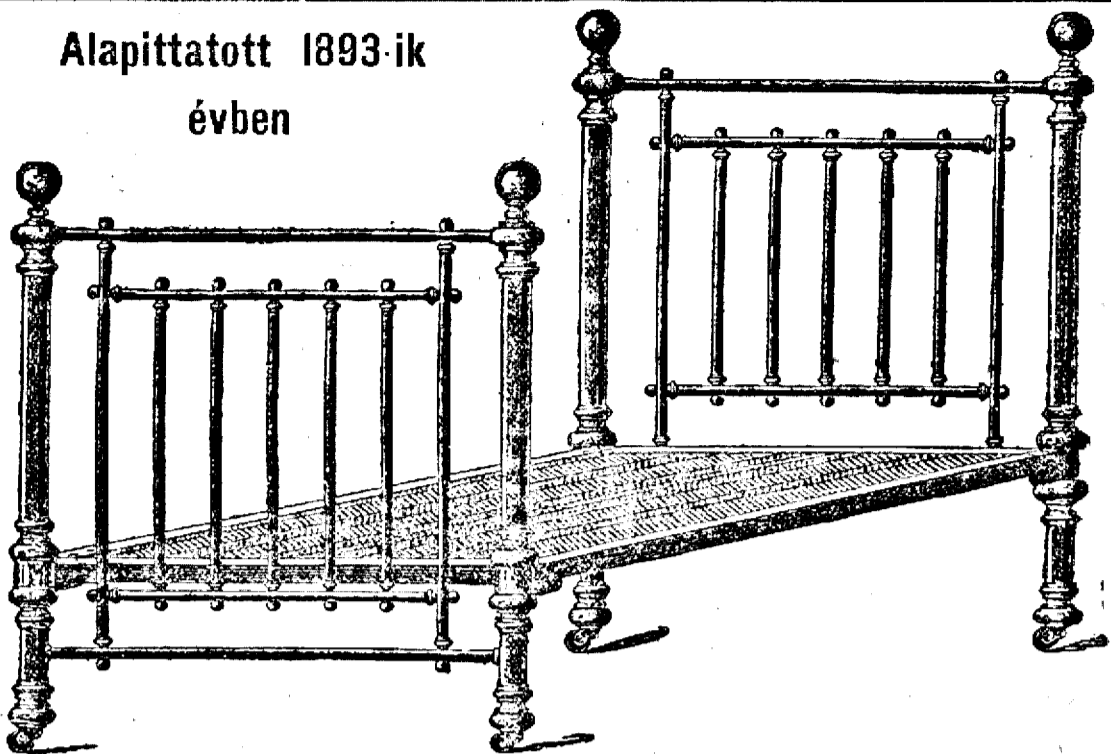
GYÁRHELYISÉG: ÜZLETHELYISÉG:
AULICH LAJOS UTCA 14. JÓZSEF FŐHERCEG-UT 7.
TELEFON: 435. szám. TELEFON: 184. szám.

Arjegyüket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Szives megrendeléseket kér tisztelettel:

Fleischer Testvérek

Ugyanott jó házból való TANONCOK a lakatos és fényező műhelybe fizetéssel felvétetnek. 5191

Alapított 1893-ik évben

M kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tvas.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Arad	5-08	6-03	8-29	11-37	4-16	4-51	8-28
Sodronya	5-22	6-17		11-59		5-08	8-42
Kürtös	5-37	6-23		12-07	4-35	5-25	10-03
Lőkősháza	5-52			12-22		5-44	10-18
Bánhid majos	6-07			12-28		5-51	10-23
Oroszágut	6-22					5-58	
Kétegyháza	6-10	6-47	9-03	12-38	4-59	6-08	10-16
Ujkigyós	6-24	6-49	9-04	12-46	5-00	6-21	11-01
Békés-Csaba	6-35	7-06	9-23	1-11	5-19	6-24	11-06
Békés-Földvár	6-43	7-09	9-26	1-29	5-22	6-31	11-14
Mezőberény	6-56			1-42	5-33	6-44	11-22
Gyoma	6-57			1-44	5-35	6-46	11-24
Mezőberény	7-07	7-29		1-54	5-42	6-53	11-32
Gyoma	7-31	7-49	10-06	2-18	6-02	7-03	12-06
Mezőberény	7-36	7-56	10-13	2-25	6-07	7-08	12-13
Mezőberény	8-02	8-18	10-38	2-53	6-15	7-16	12-21
Pusztá-Pó	8-03	8-19	10-39	3-01	6-16	7-17	12-22
Pusztá-Tonyó	8-27	8-34		3-22		7-38	1-01
Szajol	8-48	8-43		3-35		7-51	1-14
Szajol	9-01	8-52	11-10	3-47	7-03	8-04	1-26
Szajol	9-19	9-05	11-22	4-03	7-10	8-11	1-42
Szajol	9-26	9-17	11-29	4-15	7-22	8-23	1-54
Szajol	9-49	9-36	11-45	4-38	7-35	8-36	2-07
Szajol	9-54	9-38	11-47	4-43	7-38	8-39	2-12
Tápiógyörgye	10-13			5-02		8-59	2-32
Tápiószecső	10-27			5-17		9-13	2-47
Nagykátá	10-51	10-13	12-15	5-44	8-24	9-25	3-14
Tápiószecső	11-08			6-02	8-32	9-33	3-32
Tápiószecső	11-22	10-35	12-39	6-15	8-45	9-46	3-45
Mende	11-37			6-30		9-54	4-00
Gyömrő	11-46			6-39		10-03	4-09
Maglód	11-53		12-57	6-46		10-10	4-16
Rákcs	12-17			7-10	9-05	10-17	4-40
Kőbánya fel. p. u.	12-23			7-16	9-11	10-18	4-46
Budapest k. p. u.	12-30	11-25	1-25	7-23	9-18	10-25	4-53

Budapest-Arad.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tvas.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Budapest k.p.u.	11-22	7-05	8-00	2-00	12-20	5-08	9-28
Kőbánya fel. p. u.	11-35		8-11		12-30	5-14	9-34
Rákcs	11-43	7-21	8-23	2-18	12-38	5-20	9-40
Maglód	12-03	7-38	8-47		1-23	5-26	10-00
Gyömrő	12-13		8-54		1-31	5-32	10-08
Mende	12-23	7-48	9-04		1-39	5-38	10-16
Tápiószecső	12-33		9-11		1-47	5-44	10-24
Tápiószecső	1-03		9-21		1-55	5-50	10-32
Nagykátá	1-13	8-18	9-41	8-04	2-23	6-02	11-02
Tápiószecső	1-23		10-00		2-31	6-08	11-10
Tápiógyörgye	1-33		10-11		2-39	6-14	11-18
Ujváros	1-43	8-50	10-25	8-34	3-13	6-20	12-12
Szajol	1-53	8-51	10-30	8-35	3-15	6-22	12-14
Pusztá-Tonyó	2-03	9-09	10-52	8-53	3-41	6-28	12-20
Pusztá-Pó	2-13	9-29	11-09	4-00	4-07	6-34	12-26
Mezőberény	2-23		10-11		4-17	6-40	12-32
Gyoma	2-33		10-25		4-27	6-46	12-38
Mezőberény	2-43		10-30		4-37	6-52	12-44
Szajol	2-53		10-44		4-47	6-58	12-50
Pusztá-Tonyó	3-03	9-43	11-25	4-14	4-27	7-04	1-04
Pusztá-Pó	3-13		11-37		4-37	7-10	1-10
Mezőberény	3-23		11-49		4-47	7-16	1-16
Gyoma	3-33	10-13	12-05	4-45	4-57	7-22	1-22
Mezőberény	3-43	10-14	12-10	4-46	5-24	7-28	1-28
Gyoma	3-53	10-37	12-33	5-05	5-53	7-34	1-34
Mezőberény	4-03	10-43	12-40	5-06	6-02	7-40	1-40
Békés-Földvár	4-13	11-03	1-04		6-12	7-46	1-46
Békés-Földvár	4-23		1-13	5-34	6-22	7-52	1-52
Békés-Földvár	4-33		1-15	5-36	6-24	7-54	1-54
Békés-Földvár	4-43	11-21	1-28	5-47	6-34	7-56	1-56
Békés-Földvár	4-53	11-28	2-05	5-57	6-44	8-02	2-02
Ujkigyós	5-03		2-17		6-54	8-08	2-12
Kétegyháza	5-13	11-41	2-29	6-15	7-02	8-16	2-22
Oroszágut	5-23	11-42	2-34	6-18	7-07	8-21	2-27
Bánhid majos	5-33				7-17	8-31	2-37
Lőkősháza	5-43				7-27	8-41	2-47
Kürtös	5-53	12-06	3-05		7-37	8-51	2-57
Sodronya	6-03		3-15		7-47	9-01	2-67
Arad	6-13	12-24	3-29	6-58	7-57	9-10	3-02

Arad-Técs.						
Állomások	Gyv.		Sav.		Tvas.	Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.		
Arad	12-32	2-14	4-04	7-08	6-32	11-15
Óhalom		2-26	4-15		6-43	11-26
Marcoscsanak		2-37	4-24		6-52	11-37
Székelyháza		2-49	4-37		7-05	11-49
Ópályos		2-55				
Ópályos		3-02	4-48		7-17	12-15
Ópályos		3-07	4-53		7-22	
M.-Radna	1-06	5-15	5-01	7-46	7-29	12-28
Milova-Odv.	1-06	5-25	5-11	7-57	7-34	12-33
Konop		5-38	5-20		7-46	
Marcoscsanak		5-49	5-42		7-56	1-08
Soborsin	2-01	4-48	6-08	8-17	8-12	1-18
Soborsin		5-19	7-15	8-53	8-55	2-29
Marcoscsanak		5-21	7-17	9-12	9-20	3-31
Déva		5-41	7-37	9-33	9-59	4-11
Déva		5-07	8-43	10-39	10-39	5-03
Piski	6-18		9-33	10-52	10-52	5-51
Piski	6-25		9-37	10-57	11-07	6-08
Székelyháza	6-44		9-41	10-55	11-34	6-26
Ópályos	6-15		10-11	11-24	12-20	7-08
Ópályos	6-28		10-24	11-37	12-26	7-21
Székelyháza	6-34		10-31	11-44	12-39	7-27
Székelyháza	6-40		10-37	11-50	12-46	7-33
Técs	6-59		11-06	12-03	1-12	8-02

Técs-Arad.						
Állomások	Sav.		Gyv.		Tvas.	Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.		
Técs	8-15		3-51	10-57	2-05	8-51
Székelyháza	8-25		4-01	11-19	2-31	9-21
Ópályos	8-35		4-11	11-29	2-38	9-31
Ópályos	8-45		4-21	11-39	2-50	9-41
Székelyváros	8-55		4-31	11-49	2-54	9-51
Piski	9-05		4-41	12-05	3-43	10-01
Piski	9-15		4-51	12-15	4-06	10-11
Déva	9-25		5-01	12-25	4-21	10-21
Marcoscsanak	9-35		5-11	12-35	4-35	10-31
Zám	9-45		5-21	12-45	4-50	10-41
Soborsin	9-55		5-31	12-55	5-05	10-51
Marcoscsanak	10-05		5-41	1-05	5-15	11-01
Zám	10-15		5-51	1-15	5-30	11-11
Soborsin	10-25		6-01	1-25	5-45	11-21
Milova-Odv.	10-35		6-11	1-35	5-55	11-31
M.-Radna	10-45		6-21	1-45	6-10	11-41
Székelyváros	10-55		6-31	1-55	6-25	11-51
Ópályos	11-05		6-41	2-05	6-40	12-01
Székelyháza	11-15		6-51	2-15	6-55	12-11
Székelyháza	11-25		7-01	2-25	7-10	12-21
Marcoscsanak	11-35		7-11	2-35	7-25	12-31
Ópályos	11-45		7-21	2-45	7-40	12-41
Arad	11-55		7-31	2-55	7-55	12-51

Arad-Temesvár-Jászóváros.				
Állomások	Sav.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	6-15	12-37	4-33	7-15
Újarad	6-26	12-49	4-45	7-27
Németság	6-42	1-05	5-03	7-43
Vinga	6-55	1-18	5-19	7-56
Orczfalva	7-06	1-29	5-30	8-07
Merczfalva	7-16	1-40	5-40	8-17
Szentandrás	7-27	1-53	5-52	8-28
Temesvár-Jv.	7-44	2-10	6-08	8-45

Temesvár-Jászóváros-Arad.				
Állomások	Sav.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Temesvár-Jv.	6-00	8-50	2-24	9-26
Szentandrás	6-20	9-08	2-42	9-44
Merczfalva	6-38	9-22	2-58	10-00
Orczfalva	6-44	9-32	3-06	10-10
Vinga	6-56	9-43	3-17	10-21
Németság	7-11	9-57	3-30	10-34
Újarad	7-28	10-13	3-47	10-51
Arad	7-48	11-22	3-56	11-00

(Számbeszámítás nem ajánlott.)

A legelegánsabb női felöltők
csak

GYÖRGY
MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Szives tudomására hozzuk a n. é. hölgyközön-
ségnek, hogy az eddig megszerzett pártfogásuk
fokozása céljából az őszi árukon feltüntetett
szigorúan szabott árakból a mai naptól
fogva 10% engedményt nyújtunk.

Hubertus-lovaglás.

Az aradi lovas és a kisszentmiklósi lovagló
tüzéreztegy osztály tisztikara

1911. november hó 3-án

Hubertus-lovaglást rendez.

Meet.: d. e. 10 óra 30 perckor a cs. és
kir. 12. huszárezred laktanya mögötti arad-
szegedi vasutvonal átjárójánál.

Ugyanaznap este 8 órakor társas összejöve-
tel a Központi szálloda éttermében.

A résztvevők külön meghívás helyett
ezuton hívatnak meg.

Hölgyeim!

saját érdekükben cselekszenek, ha
Aradon, Salacz-utca 1. sz.
ház II. emeleten levő

trotteur, concert,
gyász és leányka
kalap-divatszalo-
nomat

meglátogatják, ahol nagy választék-
ban kaphatók a párisi körutamból
magammal hozott legújabb divatu
női kalapok. Nagybecsű vevőimet
olcsó árról
és figyelmes kiszolgálásról bizto-
sítom. Javítások és gyászkalapok
kivánatra azonnal elkészülnek. Ké-
rem szives pártfogásukat, teljes
tisztelettel: 4591

Maison Ritscher.

INGYEN!!

adok gumi-sarkot a nálam vásá-
rolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-
szállított árak.

Uzletemet nov. 1-én ugyan e házba
áthelyezem és azt megnagyob-
bitva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-
cipőkkel,

valamint a legfinomabb kala-
pokkal és

uri divatcikkekkel
felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban
árusítom. Olcsóságomról tessék
meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért
cipő raktára ARAD, Forray-utca
(Gr. Hunyady-palota.)

FOGAK

és fogsorok. aranyhidak és koro-
nák ideálisan szépen, ragásra
kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos
Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság-
tér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

4271

Tökölly Imre utca 15. számú (volt
Halász-utca) Landauer-féle házat
üzlettel együtt

örökön megvettem, ahol minden-
nap kóser. friss füstölt libacombot
és mellet, saját savanyított káposz-
tát, libaszirt kicsinyben, valamint
nagyban kaphatni. Vidékre is száll-
lítok bármily nagy mennyiségben.
Továbbá mindenféle fűszer- és
hüvellyáru a legjobb és legolcsóbb
árban. Kérem a szives próbameg-
rendelést. Maradok alázatos tisz-
telel 5177

Augenblick Ferencné

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

Szines és fehér himzések
ugyszintén fehérnemű
varrások **olcsó árban**
készülnek.

Uri leányok fehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra felvétetnek.

Uj fatelep! Telefon 579. Olcsó tűzifa!

ÉRTESÍTÉS!

Értesitem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy **ARADON, az**
ÓVÁR-TÉREN a régi Maros-híd előtti vámház mellett
volt **NOVÁK-FÉLE**

FATELEPET

átvettem. Fatelepemen a legjobb minőségű hasáb, dorong és
apritott tűzifa kaphatók a legolcsóbb árért

A fatelep vezetésével **FALLER KÁROLY** ur van megbízva, aki
minden lehető el fog követni, hogy a n. é. vevőközönség megalégedését
kiérdemelje. Kérdézőkódések és egyéb tudnivalókért sziveskedjenek biza-
lommal hozzá fordulni. — Szives pártfogást kér: 5174

Kalkó Sándor.

Színházi prémezek

boák, muffok, kabátok, legjobb bevásárlási forrása

Beregszászy Lajos

divat-szücs üzletében, Deák F.-utca 32. 5115

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.
(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferenc-utca 40. szám alatti

van. — Raktáron tartok dus választékban mindennemű hangszereket. Elvállalok hangszer átalakításokat és javításokat legjutányosabb árak mellett. Vidékre megrendeléseket leggyorsabban eszközölök. Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

Ha olcsón akar vásárolni

ugy keresse fel okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházát

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legujabb divatú női és gyermek

felöltők és szőrmeárak

óriási választékban feltűnő olcsó árban kaphatók.

Új díszmű, mázólo és fényező műhely.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy mázólo és fényező műhelyemet

Kossuth-utca 58. sz. alól

Fejsze-utca 6. szám alá

helyeztem át.

Elvállalok mindennemű épület, buror, portálé mázólast, fényezést, fioderozást és bármilyen kivitelű fényezéseket legsolidabb és legizlésebb kivitelben, igen jutányos árakban. Vidékre is árkülböbzet nélkül.

Szíves megbízásokat kér:

Papp András

fényező és mázólo. 4055

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné feikeresni vételkény-
:: szer nélkül ::

Vogel László

műórás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becsorélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

Női kalapformák és díszek

a legdivatosabb formában, rendkívül olcsó árban kaphatók a

Kalap-Bazárban

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Bélelés és díszítés 50 fillér.

Az új párisi divatkalap-modellek megtekintése *
* nem kötelező vételre! *
* * * * *

Gyászkalapok azonnal elkészülnek!

5062

KÖLTÖZKÖDŐK FIGYELMÉBE. LOVAS KÁROLY

Ajánlom parkettás lakás, ablak és szőnyeg tisztítási vállalatomat, egyben felhívom a t. közönség b. figyelmét, legujabb módszerrel berendezett **poloska** irtásomra, jótállás mellett, ugyszintén tűzifa felhordást elvállalok naponta a kamrából lakásokba.

Arad, Mihály-utca 86/B.

TELEFON 789.

4437

TELEFON 789.

Ha az rovataiban minden szöveg egy-
mire befejezéséig 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 104. sz. utca
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a postai útványon a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzé kell tenni. A hirdetés díja a szöveg sorszáma szerint eseti. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt nyelvek a köznyelv mellett is felvehetőek. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjtalanul megtekinthető. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

HÁZASSÁG.

Nősülni óhajt

25 éves magas, fes, fiatalember, most létesült vállalat beltagja, 20—30000 korona hozománnyal. Teljes című levelekre válaszolok „Becsület szó” jellegére a lap kiadóhivatalába. 5200

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcsermje. I-3268

LEVELEZÉS.

Kellemes modoru

vigkedélyű fiatalember megismerkedne egy tiszta multu leánnyal, vagy fiatal uri asszonnyal, kívül szabad idejét kellemesen eltölthetné. Leveleket „Vigkedélyű 28” jellegére, főposta postrestante küldendők. 5181

„Véletlen.”

Női barátot értettem. Kérek közlebbi értesítést. Megismerni óhajtom. „Esti találka.”

Eiragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfínomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

„Macza 22”

levele van a főpostán. 5196

Számtalan kiállítási érem

bizonyítja, hogy legártalmatlanabb s legfinomabb a Margit-puder 1-20. Földes K. Arad. IV-4713

Liliom.

Vártam sorait, jól esett vig hangulata. Ott leszek biztosan, ahol írta. Kezeit csókolom. 5198

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-3329

„Derűre-borura 135.”

A kívánt helyre levelük ment és azt ott átvehetik. 5256

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakás van, mert sok fölösleges zaklatást zúdít magára a lakóra. Hirdessen az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseinek „Lakás” rovatában és minden alkalmatlanosság nélkül kaphat kedve szerinti lakót.

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyány-utca 38/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmes-ternél. 4865

Boros Beni-tér 20. számú

bérlésben 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló erkélyes lakás, valamint két üzlethelyiség f. évi november 1-re kiadó. Bővebb értesítést Laendler Aladár irodája nyújt. 5074

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerivel. I-3392

ÜZLETEK.

Fűszer, anyag

és festék kereskedésem 42 év óta fennálló megyeszékhelyén, betegség miatt, esetleg csak a jókarban levő átványok berendezéssel együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5091

17 éve fennálló

vegyeskereskedés az összes jogokkal házzal, együtt más vállalat miatt eladó. Hunyadi András Szárpáriliget. 5071

12 év óta fennálló

jóforgalmu vegyeskereskedés 3 szobás lakással és mellékhelyiségekkel más vállalat miatt november 1-ére átadandó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonosnál Iszpravnik Livius Kürtös, (Arad m.) 5144

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba, Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

LAKÁST KERESNEK.

Diskrét gargon lakást

keresek. Értesítéseket „Gargon” jellegére, főpostára kérek. 5180

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsölli fel. I-3382

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő,

kinek 7 éves fia van és aki a főzés, varrás és mindenféle házi teendőket önállóan vezetheti, gazdaszonyi vagy főzőnői állást keres, helyben, vagy vidéken, csekély fizetés mellett. Cím a kiadóban. 5174

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes segéd,

rőfős és rövidáru szakmában, ki a magyar és román nyelvet bírja, október 15-iki belépésre kerestetik. Ajánlatok Eichner Adolfhoz, Ménéz-Györökre címzendők. Ugyanott 2 tanuló is felvétetik. 5169

Hölgyek,

kik házi munkáik közepette horgolással foglalkozni akarnak, forduljanak Fekete Jakab, Mikes Kelemen-utca 9. 5159

Ügyes kalapdíszítő

leányokat jó fizetéssel felveszek. Bővebbet Maison Ritscher, Salacz-utca 1. 5154

Üzlet szerzőt

fölfogadok; havi fizetésre, és 0/0-ra. Állás nélküli intelligens urak pályázatukat adják le a kiadóhivatalban „Üzlet” jellegére. 5193

Egy ügyes

nős lehetőleg keresztény óvadékképes vendéglős kerestetik. Czim a kiadóban. 5179

INGATLAN.

Magános uriház

4 szobás lakás, szép kerttel Kaezich K-utca 13. sz. eladó. 5042

Félemeletes bérlés

főtérhez közel 10% ot jövedelmez és még néhány évig adómentes elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóban. 5162

OKTATÁS.

November hó 1-én

új gépirás, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam nyílik meg. Díjtalan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál Arad, Forray-u. gr. Hunyadi palota. 4904

Ha pecsétes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól I-3329

KÜLÖNFÉLE.

Egy első emeleti jó páholy

A. bérlésre, bérlésáron alul, kiadó egész sáisonra. 5175

Eredeti francia likőr

essentiák 1 kor. Földes gyógyszer-tár. IV-4731

Színházlatogató közönség II-gyelmébe

A ki páholyt, vagy támlésszéket kiadni, bérleni, vagy váltani akar, az forduljon a Gyorsfutár vállalatához, Atzél Péter-u. 1. Telefon 848. 5101

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisz-tól. I-3326

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára
Weltzer János-utca 2. szám.
Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb áron. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakaszerű javító-műhely.

Csillárok,

Villamos felszerelést

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (II. sz. emelet)

Kerékpáros

Gyorsfutár

Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám.
(Zrínyi-utca oldalán.) 8412

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomor tisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Gyógyszertárban 4075
ARAD, BOROS BENI TÉR.